

veto

nummer 22

2 maart 1998

Jaargang 24 - 1997-1998

afgifte : Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van juni tot augustus)

Veto's zelfstudie van de begeleide zelfstudie

p. 3

Middelpunt: gevangenisbeleid

pp. 8-9

Ithaka Retour: donderdag 5 maart, Sint-Maartensdal

pp. 10-13

Loko onderschrijft Gents studentenstandpunt

Vlerick School voor Management in nauwe schoentjes

Heel wat laatstejaars aan de KU Leuven kregen zo'n maand geleden de lichtgroene brochure van de Gentse Vlerick School voor Management in de bus. Je kan er voor amper 95.000 frank 'bijkomende kosten' een eenjarige VAO in management gaan volgen. Je moet wel eerst achttienduizend frank inschrijvingsgeld betalen aan de Universiteit Gent (RUG), want de Vlerick School voor Management, tegelijk een school voor management en een privee-instituut, is de 'managementschool van de Universiteit Gent'. Die wordt er nu van beschuldigd het met het eigen geldelijke huishouden niet zo nauw te nemen als de financieel managers die ze elk jaar zelf opleidt dat hopelijk wel gaan doen.

Volgens een verslag van het Rekenhof is de Vlerick School voor Management namelijk een illegale constructie, want in strijd met het dienstverleningsdecreet van 22 februari 1995. Dat stelt dat niemand zomaar taken van een universiteit kan overnemen, zeker niet de postakademische vorming die daar volgens het universiteitsdecreet van 12 juni 1991 integraal deel van uitmaakt. De weinig doorzichtige structuur van de Vlerick School als departement van de RUG annex privee-instelling zou het bovendien mogelijk maken om aanzienlijke geldstromen, verworven door wetenschappelijke dienstverlening en kontraktonderwijs voor bedrijven, aan de financiële controle van de unief te onttrekken. Het feit bijvoorbeeld dat de bijkomende kosten die de studenten van de VAO's aan de school betalen op de rekening van het privee-instituut terecht komen, is op zijn minst verdacht. Bovendien zijn de Vlerick-VAO's de enige VAO's aan de RUG die meer dan achttienduizend frank inschrijvingsgeld kosten.

Mom

Kan niet, vinden de Gentse studenten. Heel wat profven van de unief stellen immers wel hun titel en hun wetenschappelijke expertise ten dienste van het Vlerick-instituut, terwijl die unief zelf de haar toekomende inkomsten aan zich ziet voorbijgaan. De kans dat daar ook maar enige verandering in komt, is echter vrij klein. Ook al heeft het instituut binnenkort waarschijnlijk niet langer het eksklusieve recht om postakademische vorming in te richten, toch denkt het er niet aan zijn andere winstgevendende activiteiten over te laten aan de RUG. En dat is precies wat de Gentse studentenbeweging dwars zit: door de privatisering van RUG-inkomsten ziet ze de

In deze fraaie omgeving interviewde Veto politiek beest Louis Tobback. We praatten met hem honderduit over de euro, reservelichtjes, Blair, prestige, snelle treinen, Steenokkerzeel en niet te vergeten over u, de student. Onze burgervader, senator en SP-voorzitter bewijst zijn retorische talenten op de pagina's vier en vijf.

(foto Ivan Put)

financiële toestand van de universiteit geschaad, terwijl precies die slechte financiële toestand het mom is waaronder heel wat studenteneisen de prullenmand ingaan. Op de OAV van vorige vrijdag werd dan ook beslist dat Loko het standpunt van de Gents Studenterraad (GSR) onderschrijft.

GSR-vertegenwoordiger Dries Lesage: "Wat ons zo furieus maakt, is dat de RUG en het Vlerickinstituut het dienstverleningsdecreet gewoon naast zich neerleggen, terwijl het decreet er juist gekomen was om

de unief te beschermen tegen lieden die onderzoek willen valoriseren en geen enkele return aan de unief willen geven." Naast de integratie van zowel permanente vorming als wetenschappelijke dienstverlening en kontraktonderwijs aan het Vlerickinstituut in de Universiteit Gent eisen de studenten dan ook een onderzoek naar gelden die onrechtmatig op rekeningen van dat instituut zouden zijn terechtgekomen. Het gerucht dat onderzoek — dat ooit door Vlerick-studenten in bedrijven uitgevoerd

werd — door die bedrijven dik betaald werd aan het Vlerickinstituut werd op de Raad van Bestuur van de UG vorige vrijdag door de Gentse rektor zelf bevestigd. Of het hier al dan niet om een alleenstaand geval gaat, is vooralsnog niet duidelijk.

Keuken

Daarmee is evenwel niet gezegd dat er in de interne Vlerick-keuken op grote schaal gefraudeerd zou zijn: de studentenbeweging viseert de school enkel in haar pleidooi voor een meer transparante situatie dan de huidige, en maakt er dan ook een principeskwestie van. Als de wet niet geldt voor de Vlerick School, geldt die ook niet voor andere constructies die dan door het te gelde maken van onderzoek ook geld — dat eigenlijk aan de unief toekomt — kunnen versassen naar privee-instellingen. Dries Lesage: "Het kan wel dat het daar allemaal korrekt verloopt, maar de unief heeft er niet het minste zicht op, laat staan de studentenvertegenwoordigers." Intussen werd aan de RUG alvast een onderhandelingsgroep opgericht, die voor een meer transparante situatie moet gaan zorgen door bij Vlerick te pleiten voor een vroegtijdige stopzetting van het huidige kontrakt met de RUG. Een te verwachten nieuw kontrakt zou deze keer dan niet in strijd mogen zijn met het dienstverleningsdecreet.

Dat de universiteit zelf zich in het hele debat verdacht lang op de vlakte heeft gehouden en het daardoor alleen de studenten zijn die al een tijdje openlijk de noodklok luiden, lijkt voor de hand te liggen. Heel wat profven, onder wie een aantal leden van de raad van bestuur van de Universiteit Gent, geven zelf les op de Vlerick School, of hebben er kollega's die ze liever niet voor het hoofd stoten. De school wordt ook actief gesteund door heel wat gerenommeerde bedrijven ('foundation partners') en hun topmensen, die ook nog eens nauwe connecties zouden onderhouden met de hoogste regionen van de Belgische politiek. Bovendien geniet de Vlerick School in België een niet te onderschatten internationale faam, waarmee de RUG zich maar al te graag geassocieerd blijft zien.

Hardnekkige geruchten over een dreigende vlucht van de naam Vlerick naar een andere universiteit lijken dan voorlopig ook uit de lucht gegrepen. De Leuvense economiestudenten werd intussen alvast bevestigd dat Vlerick niet naar Leuven komt: het Leuvense departement toegepaste economische wetenschappen staat niet te springen voor de eventuele verhuus van het Vlerick-label naar de Dekenstraat. Bij Vlerick zelf was niemand beschikbaar voor commentaar.

Jeroen Lissens

lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of via e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Student Aid

In het middelpunt rond Student Aid (Veto 20) maakt Veto, onder de titel "Voor een regenput hoeft het niet meer", een interessante analyse van de mogelijke tweestrijd tussen inhoud en vorm bij de organisatie van megamainfestaties rond ontwikkelings-samenwerking. Geen grote geldinzamelings-acties, maar steun aan concrete kleinschalige projecten en een degelijke bewustmaking van de scheefgetrokken Noord-Zuid-verhoudingen zijn de sleutelwoorden van het nieuwe ontwikkelingsbeleid. Vanuit die nieuwe invalshoek koos Student Aid dit jaar voor het thema "eerlijke handel".

Blijft echter de moeilijkheid om inhoud en vorm te verzoenen. In het artikel 'Student Aid: pluralisme en pragmatische' (Veto

21) meent nationaal koördinator Verspreet onomwonden te kunnen stellen de "ideale mix" gevonden te hebben tussen inhoudelijke sensibilisering en het bereiken van de grote massa. Die ideale mix heeft echter nog maar weinig om het lijf. Zo laat Student Aid zich sponsoren door de KB (Banco). In een telefonisch gesprek laat men mij weten dat "voor sensibilisering heel veel geld nodig is" en "criteria zijn er niet echt, we bekijken geval per geval". Sigarettenmerken en Coca-Cola kunnen duidelijk niet, maar banken blijven zoals steeds buiten schot. Het beleid van de KB staat echter haaks op het idee van 'bewust consumeren'. Zo is de KB — net zoals de meeste andere banken — niet vies van agressieve promotiekampagnes, is er een totaal gebrek aan doorzichtigheid in het beleid en wat — in het kader van de Student Aid-kampagne —

wellicht belangrijker is: de KB biedt haar klanten aandelenpakketten aan (zoals Bevics) waarin firma's zoals Shell, Coca-Cola, Mc Donalds, ... zijn opgenomen. De KB steunt met uw spaarcentjes de wapenindustrie, kinderarbeid, dierenproeven, ... Geld is niet waardevrij, laat dat duidelijk zijn. Door de KB te promoten gaat heel wat engagement verloren in het steunen van een onderneming wiens praktijken regelrecht in gaan tegen die van eerlijke handel.

Een andere grote sponsor is Connections. Die sponsor zou perfect aansluiten bij het idee van de reisbeurs. Wat is echter de meerwaarde van een reisbeurs in het kader van de ontwikkelingsamenwerking? Commentaar van een verantwoordelijke van Student Aid: "We hebben studenten die op een alternatieve manier reizen aan het woord gelaten, hierbij hebben we geen echte selectiecriteria gehanteerd." Zo kon Students for Development-Actee promotie maken voor haar "alternatieve reizen", want "ze hadden beloofd geen reclame te maken voor Opus Dei". Een mantelorganisatie aan het woord laten, zonder haar ware aard te laten zien lijkt me toch moeilijk te rijmen met het idee van bewustmaking. Door naar de subsidies van de Europese Unie te verwijzen, laat Verspreet enkel zien hoe Opus Dei en consorten er beter dan wie dan ook inslagen om het systeem van binnenuit te verliezen. Het is triest om te zien hoe Student Aid zich in deze strategie laat inpassen om geen gezichtsverlies te moeten leiden.

Door het gebrek aan duidelijke criteria

— ook voor individuele studenten — waren er op de beurs wel meer deelnemers van verdacht aliooi aanwezig. Reden van aanwezigheid: een reis naar het Zuiden! Tot slot zou ik nog willen opmerken dat een massale (vliegtuig)vluucht naar het Zuiden niet de meest geschikte oplossing lijkt voor de scheefgetrokken Noord-Zuidverhoudingen. Dat Student Aid niet onopgemerkt voorbijgegaan is zullen de verschillende organisaties met een kleiner budget wel geweten hebben. Toch blijkt het overgrote gedeelte van de Leuvense studentenbevolking, een aantal lokale medewerkers inbegrepen, het aktieterrain van Student Aid niet te kunnen duiden. Met wat meer in-houd had de Student Aid-kampagne misschien een opvallender vorm gekregen.

Thierry Laenen,
student readaptatiewetenschappen

Irak

In Veto 21 werden al een aantal kritische elementen aangebracht in verband met de ambigue houding van de Verenigde Staten ten aanzien van Irak. Toch is het noodzakelijk om deze lijn nog verder door te trekken. Men wil ons doen geloven dat diktator Saddam over genoeg chemische en biologische wapens beschikt om de hele wereldpopulatie uit te moorden. Zij die aanstu(ur)den op een derde Golfoorlog overschatten bewust Saddam's destructieve over-

vervolg op p. 14

Het gedeeltelijk ongelijk van Student Aid

Met het thema van 'eerlijke handel' is het de bedoeling van Student Aid om te "streven naar een eerlijke Noord-Zuidrelatie en een rechtvaardige wereldhandel". Meer nog, Student Aid wil een dam opwerpen "tegen het 'wilde' kapitalistische systeem waarin we nu leven. Want evenwichtige arbeidsverhoudingen tussen Noord en Zuid zijn noodzakelijk wil men ooit tot een evenwaardige handelsrelatie komen".

Met deze intenties schakelt Student Aid zich in binnen de 'Werk aan de Wereld'-kampagne, die uitgaat van een groot aantal derdewereldorganisaties en de twee grootste vakbonden, ABVV en ACV. Hiermee worstelt Student Aid de derde-wereldlanden echter geen dienst, integendeel. Dit blijkt ondermeer uit een aantal belangrijke maar foute analyses en alternatieven zoals die door Student Aid in haar promotieblad naar voor geschoven worden, maar die recht uit de 'Werk aan de Wereld'-kampagne lijken te komen. Op het eerste gezicht lijken de analyses en oplossingen van Student Aid een grond van waarheid te bezitten en daarom overtuigen ze ongetwijfeld heel wat studenten. De boodschap is eenvoudig te begrijpen, lijkt op 'gezond verstand' te steunen en wordt vooral aantrekkelijk voorgesteld: het Noorden is rijk, het Zuiden is arm, dit is de schuld van het Noorden, het Noorden moet daarom zijn rijkdom met het arme Zuiden delen, punt. Hiermee hangt de bewering samen dat de multinationale bedrijven door hun uitbuiting van miljoenen mensen uit het Zuiden een verpletterende verantwoordelijkheid dragen voor de armoede van deze mensen.

Zo krijgt het kwaad een gezicht onder de vorm van bedrijfslogo's, zeer winstgevendende resultatenrekeningen en weldoervoede PDG's of CEO's (Chief Executive Officers) met hun vaak daarbij horende dikke sigaar. Met andere woorden, er zijn de slachtoffers: de "arme mensen uit het zuiden"; er zijn de slechterikken: de (bij voorkeur Amerikaanse) "multinationals", en wij... wij kunnen in deze strijd tussen Goed en Kwaad de rol van 'de goeie' vervullen, indien wij ons tenminste willen openstellen voor de analyses en aanbevelingen van Student Aid.

Nu, vooral er we de multinationale ondernemingen (als gezichten van én hoofdrolspelers binnen het 'wilde' kapitalistische wereldhandelsysteem) als de immorele schuldigen van de armoede in het zuiden bestempelen, zouden we toch beter eerst eens nagaan of de multinationale ondernemingen wel degelijk aan de grondslag van het 'armoedeprobleem' liggen. Het is immers wat al te simplistisch om bijvoorbeeld te beweren dat aangezien multinationals 75% van de wereldhandel in goederen en 80% van de grond bestemd voor de productie van exportgewassen controleren, zij

aan de basis zouden liggen van de armoede in de Derde Wereld. Of om te stellen dat aangezien de "kleine boeren" geen "billijke vergoeding" voor hun landbouwproducten krijgen, zij tot blijvende armoede veroordeeld zouden zijn. Is, m.a.w., de demonisering van de multinationals korrekt, en indien deze bedrijven toch schuld dragen, brengt deze demonisering zoden aan de dijk voor de honderden miljoenen armen uit het zuiden? We kunnen ons binnen dit kader trouwens terloops afvragen waarom, wanneer iets fout loopt in onze samenleving/wereld, er steeds iemand als zondebok of schuldige voor dit probleem gezocht én ten allen prijze gevonden moet worden! Het korte bestek van dit artikel, laat helaas niet toe, op dit alles een volledig antwoord te geven.

Daarom slechts enkele opmerkingen. De band die Student Aid legt tussen het overwicht van de multinationals die bedrijvig zijn in de sektor van de landbouwproducten uit de Derde Wereld enerzijds en de lage prijzen die ontwikkelingslanden voor deze producten krijgen anderzijds, is hoogst twijfelachtig. Kan het namelijk niet evengoed zo zijn dat door de monopoliepositie die deze multinationals met hun plantages bezitten, zij eigenlijk veel hogere prijzen zouden moeten vragen voor hun landbouwproducten? Eénmaal de prijs voor koffie, suiker, bananen, ... dan hoog zou liggen, dan zouden de kleine landbouwers, mis zij ongeveer dezelfde kwaliteitsnormen in acht nemen, hiervan mooi mee kunnen profiteren, temeer deze zelfstandige landbouwers, slechts een kleine hoeveelheid van de aanbodijde vertegenwoordigen en dus met hun aanbod de prijzen niet veranderen (zij dus price-takers).

Konklusie, indien de prijzen dan toch ineen-

stuiken, dan is dit niet te wijten aan het alleenstaande feit dat de multinationals 80% van de grond bestemd voor de productie van exportgewassen bezitten, maar wel aan andere factoren. Student Aid somt er gelukkig enkele van op. "Allereerst was er de schuldenproblematiek. De schuldenlanden reageerden hierop door hun export van grondstoffen sterk op te drijven met een daling van de wereldmarktprijzen als gevolg." Nu is de schuldenproblematiek niet het gevolg van de multinationals, maar wel van het onverantwoordelijk ontleengedrag van de vaak korrupte en diktatoriale regeringen van de ontwikkelingslanden. En volgens Student Aid zijn het de schuldenlanden zelf geweest die de export van grondstoffen sterk opdreven. Bovendien "nam de vraag naar grondstoffen vanuit de industrielanden geleidelijk af en werden er steeds meer verzogende producten gebruikt, zoals syntetische stoffen en glasvezel." Met andere woorden, de prijzen daalden dus ook als gevolg van veranderende behoeften van de westerse konsumenten, en van technologische veranderingen die de productie van substituten mogelijk maakte.

Tot slot voegt Student Aid daar nog één, zeer belangrijke oorzaak aan toe: het protektionisme vanwege de industrielanden. "Allerlei importbelemmeringen verhinderen de toegang van producten uit het zuiden tot de westerse markten." En, o ironie, deze importbelemmeringen worden nu juist door de vakbonden gelegitimeerd omdat ze een oplossing zou vormen tegen de onrechtvaardige handel vanuit de ontwikkelingslanden! In elk geval zou Student Aid beter haar pijlen richten op deze wanoestanden, in plaats van op gemakkelijk te bekladden doelwitten als multinationals. Een

ander heikel punt in de stellingen van Student Aid is de bewering dat de prijzen voor de producten van de ontwikkelingslanden niet 'eerlijk' zijn. Student Aid beschouwt een prijs namelijk pas als eerlijk indien die in verhouding staat tot de geleverde prestaties. Indien we deze gedachtegang echter zouden doortrekken tot alle sectoren van de economie, dan komen we tot een economische revolutie waar zelfs Marx bijna niet had van kunnen dromen. In onze huidige economie wordt de prijs namelijk voor een belangrijk stuk bepaald door wat de vrager bereid is te betalen voor een geleverde prestatie. Wat Student Aid blijkbaar stoort, is dat wat de maatschappij bereid is te betalen voor de producten uit de Derde Wereld, veel te laag zou liggen. Dus stelt Student Aid voor om vooreerst de konsumenten aan te moedigen meer te betalen voor deze producten. Hiertegen is niets in te brengen. Maar waar wel heel wat vraagtekens bij te plaatsen zijn, is de wens van Student Aid om die eerlijke prijs van bovenaf op te leggen, met als gevolg dat de konsument verplicht wordt om meer te betalen. Prijzen die van hoerhand worden opgelegd doet ondergetekende wel denken aan een centraliseerde planekonomie. Student Aid zou moeten beseffen dat deze verplichte prijsafspraken nefaste gevolgen zullen hebben, zowel voor de mindervermogenende westerse konsumenten (een prijsverhoging per eenheid product weegt namelijk voor hen altijd zwaarder door dan voor welstellenden), als op termijn voor de ontwikkelingslanden, aangezien zij door de te traag verlopende prijsveranderingen niet meer de juiste antwoorden zullen doorkrijgen over de vraag voor welke producten er nog een behoefte is en voor welke niet. Het gevaar bestaat met andere woorden dat indien er geen incentief meer is voor de ontwikkelingslanden om hun produktengamma aan te passen, hun handel met het westen volledig ineen zal stuiken. Tot slot kan de vraag gesteld worden wat tijdens de onderhandelingen over de prijsbepaling zal doorwegen: economische of politiek-sociale redenen. Indien dit laatste het geval zou zijn, dan zullen de ontwikkelingslanden na verloop van tijd onherroepelijk in hun economische ontwikkeling stagneren.

Konklusie bij dit verhaal: hou vooreerst op met de demonisering van de multinationals, daar de oorzaak van de armoede in de Derde Wereld niet (automatisch) bij hen ligt, en ten tweede, raak nooit aan het vrije prijsmechanisme of bereid je anders voor op toestanden zoals in de voormalige Sovjet-Unie.

Manu Dierckx Vischers
Aanvullende Studies Filosofie

vrije tribune

De vrije tribune kan bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moet vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De vrije tribune staat open voor iedere persoon of organisatie die met redelijke argumenten een standpunt verdedigt of een gefundeerde mening formuleert. Het standpunt kan vrij aangebracht worden. De Persoon of organisatie is volledig verantwoordelijk en aansprakelijk voor de inhoud en kan slechts één maal per jaar een vrije tribune krijgen. De vrije tribune wordt steeds ondertekend met naam, studiejaar en volledig adres, en is onder geen beding anoniem.

Eventuele reacties op een vrije tribune worden uitsluitend gegeven via lezersbrieven.

De vrije tribune wordt ofwel integraal ofwel niet gepubliceerd en is niet langer dan 7.000 tekens (spaties inbegrepen, wat overeenkomt met ± vier getikte bladzijden met dubbele interlinie). De redactie behoudt zich het recht voor de vrije tribune niet te plaatsen als aan de criteria van redelijke argumentatie, een standpunt en gefundeerd zijn niet strikt voldaan wordt.

Veto's zelfstudie van de begeleidde zelfstudie

Reizen om te leren leren

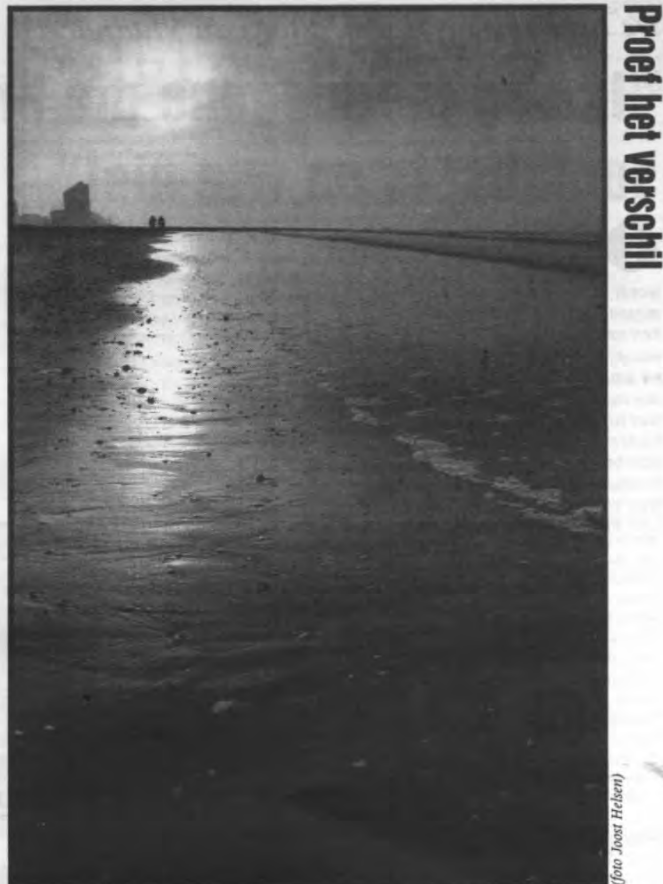
De roep om een 'ander' universitair onderwijs klinkt steeds luider en 'zelfstudie' lijkt daarbij wel het nieuwe toverwoord te zijn. Onlangs nog keurden de Leuvense kringvertegenwoordigers op Kringraad een standpunt goed dat pleit voor meer 'begeleide zelfstudie'. Daarmee schaarde de studentenbeweging zich achter de bevindingen van de werkgroep Zelfstudie van de Onderwijsraad, het adviserend onderwijsorgaan van de KU Leuven. Die werkgroep diende na te gaan wat de betekenis kan zijn van zelfstudie als model van universitair onderwijs en hoe die zelfstudie concreet kan worden gerealiseerd. Worden proffen binnenkort overbodig? Lees er hier — zelf maar zonder begeleiding — meer over.

Wat is zelfstudie? De werkdefinitie die de Werkgroep Zelfstudie hanteert is weinig concreet: "Zelfstudie, als concept van universitair onderwijs, beoogt aan studenten een aangepaste omgeving aan te reiken waarin ze leren zowel zelfstandig betekenis te verlenen aan onderzoeksbevindingen als actief deel te nemen aan verdere kennisontwikkeling om vervolgens op kwalitatief hoogstaande wijze professioneel en maatschappelijk actief te kunnen zijn." Een hele boerham waaruit moet blijken dat in het concept van de zelfstudie de nadruk ligt op het zelfstandig verwerken van informatie door de student. Studenten worden meer centraal geplaatst in het leerproces, en dat is nieuw. Ze worden niet langer beschouwd als 'Fonskes', lege vaten die met kennis gevuld worden door het onderwijs, maar sturen voortaan zelf het leerproces. De onderwijsverstrekking moet daarbij een ondersteunende rol spelen. Leerdooelstellingen moeten er naar voor gebracht worden.

informatie of informatiebronnen aangereikt en materiële middelen zoals bijvoorbeeld cursussen bezorgd.

Zelfstudie betekent dus zeker niet dat studenten voortaan hun plan maar moeten trekken. Ze kan niet gelijkgeschakeld worden aan allerhande, al dan niet met technologie ondersteunde, vormen van afstandsonderwijs. Het gaat tenslotte nog altijd om 'begeleide' zelfstudie. Dat betekent dat een aantal algemene uitgangspunten vooropgesteld moeten blijven. Eerst en vooral veronderstelt begeleide zelfstudie een loyale samenwerking tussen docenten, studenten en monitoren met aan de basis een geïndividualiseerd opleidingsplan dat als een soort contract wordt overeengekomen. Uitgangspunt bij het vastleggen van dat contract is dat studenten als volwassenen worden beschouwd die autonoom een keuze hebben gemaakt en gemotiveerd zijn tot het sluiten van de overeenkomst. Het concept begeleide zelfstudie gaat er immers van uit dat studenten zelf de verantwoordelijkheid opnemen voor hun eigen leerproces. Dit alles vergt een andere invulling van de rol van student of docent, die ook elk een eigen controle-opdracht krijgen. De docenten gaan na of de gestelde leerdoelen door de student worden gerealiseerd en de student onderzoekt of daarvoor voldoende ondersteuning wordt geboden. Onderwijsverstrekking wordt dus een overeenkomst tussen 'partners'.

Die overeenkomst is bij begeleide zelfstudie wel geen overeenkomst gericht op kennisoverdracht. Het is de student die zijn kennis zelf moet construeren. De belangrijkste taak van een docent is niet het aanreiken van informatie maar wel het ondersteunen van de zelfstandige leerpraktijken van studenten. Ten slotte houdt begeleide zelfstudie een geleidelijke afname in van de hoeveelheid ondersteuning. Dat is logisch, aangezien verwacht mag worden dat de studenten een groeiproces doormaken waardoor ze steeds minder behoefte aan

(foto Joost Hebers)

ondersteuning hebben.

Dat klinkt natuurlijk allemaal zeer akademisch. De vraag is hoe dat concreet moet worden ingevuld. Wat zijn de werkvormen waarin het concept van begeleide zelfstudie in de praktijk gestalte moet krijgen? Van een aantal 'werkvormen' kan alvast gezegd worden dat ze niet bijdragen tot de realisatie van 'begeleide zelfstudie'. Denk daarbij aan het 'voorlezen' van kursustekst, het

geven van opdrachten zonder begeleiding en het laten schrijven van papers zonder feedback. Essentieel bestanddeel van de begeleide zelfstudie zijn uiteraard de taken. Dat kan gaan van een beperkte opdracht — een vraag tijdens een hoorcollege of seminarie — tot een licentieverhandeling of eindwerk. Wat de inhoud betreft, is het volgens de werkgroep van belang dat de taken voldoen aan een aantal kwaliteiten.

"Vermeden moet worden dat de opdrachten voornamelijk vakgebonden, gesloten en weinig realiteitsgericht [...] zijn." Studenten blijven immers liever tijd te steken in taken met een open karakter die nauw aan sluiten bij de eigen ervaringswereld en waarvan de oplossing meerdere richtingen uit kan gaan. Even essentieel als de taken is de begeleiding van de studenten bij de uitvoering ervan. Die begeleiding kan verschillende vormen aannemen: individueel of in groep, uitgebreid of beperkt, gericht op de inhoud van de opdracht of op de totstandkoming van het resultaat ervan. Belangrijk is dat de begeleider op passende wijze in interactie kan treden met de (groep van) studenten. Dit vereist uiteraard inzicht in de moeilijkheden van studenten en goede communicatievaardigheden.

De uitwerking van begeleide zelfstudie heeft belangrijke implicaties. Het centraal plaatsen van opdrachten en de begeleiding ervan heeft allereerst gevolgen voor de studenten. Ofschoon het aantal hoorcolleges vermoedelijk zal dalen, zullen meer inspanningen verwacht worden tijdens het academiejaar. Opdat de studenten daartoe bereid zouden zijn, is het nodig dat zij hiervoor beter beloofd worden. In geen geval mag begeleide zelfstudie leiden tot een verhoging van de studiedruk, die in een aantal opleidingen nu reeds hoger is dan wettelijk toegestaan. Daarom zal met de invoering van begeleide zelfstudie ook het huidige eksamenstelsel herbekeken moeten worden. Ook van de universiteit zullen inspanningen gevraagd worden. Een adequate begeleiding van de studenten zal immers heel wat mankracht vergen, zeker wanneer men met relatief grote studentenaantallen wordt gekonfronteerd. De vraag is dan ook of het huidige aanbod van docenten daarvoor toereikend zal zijn.

Kristof Daniels

Eksakte Wetenschappen krijgen nieuwe bibliotheek

Moneo renoveert Celestijnenklooster

De kogel is door de kerk: de Spanjaard José Rafael Moneo wordt de architect van de nieuwe bibliotheek Eksakte Wetenschappen. Het oude Celestijnenklooster in Heverlee — op de hoek van de De Croylaan en de Celestijnenlaan — zal de komende jaren worden gerestaureerd en omgevormd tot wat W. Bogaerts, de voorzitter van de kampusbibliotheekraad 'Vlaanderens grootste multimediale informatiecentrum van de eenentwintigste eeuw' noemde. Dit bouwproject ter waarde van zo'n vierhonderd miljoen moet dan alle bestaande departementbibliotheken van Heverlee onder één dak brengen.

Momenteel heeft zowat elk departement van de Heverleese fakulteiten zijn eigen bibliotheek. Omdat assistenten en doctorandi vaak de belangrijkste gebruikers zijn, is er natuurlijk wel iets te zeggen voor deze decentrale structuur. Zij houden zich immers meestal bezig met een onderwerp dat zeer precies te lokaliseren is in een bepaald onderzoeksgebied. Hierdoor hebben zij voor hun opzoekingswerk zelden literatuur nodig die niet beschikbaar is in de biech van hun departement. In de praktijk betekent dat dus dat ze slechts enkele stappen moeten zetten om de informatie te pakken te krijgen die ze nodig hebben. Die situatie geldt natuurlijk over het algemeen ook voor de studenten, profen en andere gebruikers.

Na heel wat discussies heeft men echter uiteindelijk toch voor één algemene bibliotheek geopteerd. Een belangrijk argument hierbij was de grotere flexibiliteit in openingstijden: rondsnuffelen tot 's avonds laat, tijdens de weekends of in de vakantieperiodes zou zo tot de mogelijkheden kunnen behoren. Bovendien duiken naar boeken en tijdschriften tegenwoordig allerlei nieuwe informatiebronnen op zoals Internet, video en CD-rom. Om deze moderne ontwikkelingen op de voet te kunnen volgen, is men van mening dat centralisatie de beste mogelijkheden biedt.

Als lokatie voor deze opslagruimte van wetenschappelijke kennis liet de universitaire overheid haar oog vallen op het oude Celestijnenklooster. Dit kon het gebouw natuurlijk enkel ten goede komen want hoewel beschermd, staat het er momenteel compleet vervallen bij. De opdracht die de architect zich hiermee op de hals haalt, is dan ook een ware uitdaging. Het oorspronkelijk karakter van het klooster mag niet verloren gaan en toch moet er voldoende ruimte worden gekreëerd om ook moderne informatika en telecommunicatiemiddelen te kunnen integreren.

Getouwtrek

Om iemand te vinden die deze klus zou kunnen klaren, werd een internationale wedstrijd uitgeschreven, waarbij voor de tweede ronde drie ontwerpen overbleven. Tervijl de twee andere architecten eerder futuristische konstrukties wilden opbou-

wen, nam de Spanjaard Rafael Moneo een gewaagde beslissing door een groot deel van de bibliotheek onder de grond te stoppen. Hierdoor beperkt de enige zichtbare ingreep zich tot de kloostertuin die wordt afgesloten. Wat technische en functionele elementen betreft, scoort Moneo's ontwerp eveneens zeer hoog. Moneo is geen onbekende voor deze unief. In 1993 kreeg hij nog een eredoctoraat aan de KU Leuven voor zijn oeuvre. Ook toen al werd hij geprezen voor de bescheidenheid en eenvoud van zijn bouwwerken. Rafael Moneo noemt zichzelf een voorstander van een reële en concrete architectuur die betrokken is op de omgeving en de samenleving waarvoor zij gekonspieerd wordt. Ondermeer de luchthaven van Sevilla en het museum voor moderne kunst in Stockholm staan op zijn naam.

Zijn nieuwe project zal zo'n 10.000 vierkante meter nieuwe bibliotheekruimte kreëren. Op die manier komt er binnen afzienbare tijd op de verschillende kampussen heel wat ruimte vrij waar de bestaande, kleinere bibliotheken verdwijnen. Vermoedelijk zal er nog heel wat getouwtrek komen kijken bij de nieuwe bestemming van de lokalen. Hierin zouden zelfs de studenten eens van zich kunnen laten horen zodat er misschien ook aan hen wordt gedacht.

Tom Aernouts

Plannen en makettes van de ontwerpen van Andrea Bruno, Paul Van Aerschot en José Rafael Moneo zijn nog tot 6 maart gratis te bezichtigen in de kapel van het Arenbergkasteel te Heverlee, elke werkdag van 9u tot 19u.

"Ik ben niet degene die brevetten afgeeft wie socialist is en wie niet"

We merkte het misschien al wanneer je met een oom die zestig geworden is praatte: alles wordt een stuk langdradiger; het vermogen om iets kernachtig uit te drukken neemt af. Maar als je oom burgemeester van Leuven, partijvoorzitter en senator is, dan blijft het zeker de moeite waard om te luisteren naar wat hij te vertellen heeft. Louis Tobback (SP) is ondertussen goed drie jaar burgemeester van deze studentenstad. Zijn legislatuur is dus halfweg, tijd voor een roundup over Leuven, Vlaanderen, België en Europa.

Veto: Zal de komst van de euro voordelen meebrengen voor de sociaal zwakkere?

Louis Tobback: «De sociaal zwakkere kan enkel lijden aan een gebrek aan Europees gezag, dat fiscaliteit en arbeidswetgeving harmoniseert. De huidige vrijheid in Europa is — naar het woord van Rosa Luxemburg — de vrijheid van de vrije vos in een kippenhok met allemaal vrije kippen. Om Europees gezag te bereiken, heb je een politieke eenheid nodig. Ik beschouw de invoering van de euro als een onomkeerbare stap naar de politieke eenheid, en veel sneller dan de meesten denken. Wat het drama van vandaag is, is dat een volstrekte meerderheid van links niet volstaat. Dat zag men in Frankrijk in 1981. Mitterand was binnen de kortste keren een spelbal van de Kohls en Thatchers, die hem het mes op de keel zetten en hem dwongen om zijn munt te devalueren. Links is maar mogelijk binnen een Europese politieke ruimte.»

Veto: Hoe voelt u zich als uw partijgenoot Van Miert ijvert voor de vrije markt in haar zuiverste vorm?

Tobback: «Ik zie dat niet zo. Een Fransman zei ooit dat het Europa van vroeger enkel nadelen combineert. Het is een vrije markt die nog altijd de illusie onderhoudt dat de staat alles kan reguleren. En door die illusie, die dan ook uitgevoerd wordt, krijg je een vrije markt waarvan je niet eens de voordelen van de concurrentie kunt plukken. De Verenigde Staten hadden toen al een anti-trustwetgeving ter bestrijding van de monopolievorming. Telkens dat Bell Telephone te groot werd, moest het zich opsplitsen. Wat Van Miert doet, is eigenlijk krak hetzelfde. Je kan dus twee dingen doen. Of je kan zeggen: weg met al die multinationals, we gaan ze nationaliseren. Dat was het uitgangspunt in het verleden. Ik wil er — honderdvijftig jaar na het Kommunistisch Manifest — nog eens op wijzen dat het geen dom idee is de produktiemiddelen in gemeenschapsbezit te brengen. Maar we moeten, opnieuw honderdvijftig jaar later, vaststellen dat dat niet gelukt is. Maar als dat niet gaat, dan moet je er minstens voor zorgen dat iedereen kan genieten van de voordelen van de vrije markt. Je gaat de liberalen dan op hun woord pakken.»

Veto: Als dat je strategie is, dan kan je je toch niet machteloos voordoen als Renault de deuren sluit?

Tobback: «Renault is niet het probleem van het spelen van de vrije markt. Kollektief kunnen we wat dat betreft wel een mea culpa slaan. Socialisten in heel West-Europa hebben jaren Europa aan de anderen overgelaten. Europa zou van de liberalen geweest zijn. De linkerzijde trok daar tegen op. Maar vruchteloos. Hen ontbrak de moed te zeggen: if you can't beat them, join them. Daardoor is de trein alleen gaan rijden, enkel bestuurd door liberalen. Nu proberen wij de trein in te halen, een trein die we veel te ver hebben laten gaan. Wij socialisten moeten nu proberen een Europa te creëren waar iets als Renault niet meer

kan. Nu is dat niet mogelijk geweest; we waren daar politiek noch syndicaal tegen opgewassen. Het enige positieve aan de zaak is dat er wat losgekomen is. Je zag bijvoorbeeld voor de eerste keer Fransen betogen buiten hun grondgebied.»

Stevaert

«Als de Britten zich zo lang verzet hebben tegen Europa, dan is dat niet terwille van de Union Jack, of omdat ze hun pennies en ponden zouden moeten opgeven. Thatcher heeft dat heel duidelijk uitge-

verantwoordelijk mens vormt dat geen reden om met om het even wie in de regering te stappen, als het maar de CVP niet is. Als dat politieke vernieuwing is, geef die dan maar aan de spreekwoordelijke hond. Je moet dat dat beest zelfs nog niet aandoen.»

Veto: De volgende SP-voorzitter zal dan een spreekwoordelijke hond zijn?

Tobback: «Nee. In juni 1999 doe ik voor de laatste keer mee aan verkiezingen. Na de verkiezing zal ik mijn mening zeggen. Anderen binnen de partij kunnen nadien anders oordelen; zij moeten dan maar beslissen met wie ze coalitie willen maken. Ik

zeel zit, zat vroeger in de hulpgevangenis van Leuven. Nu zit hij in veel betere omstandigheden; als die morgen weg wil, is hij weg. Hij zit niet opgesloten: hij kan elk moment het land uit, enkel niet meer het land in. De overheid laat zich zo respecteren. In Leuven zijn 152 nationaliteiten ingeschreven. Ik wil dat dit een multiculturele samenleving is. Deze biedt alle voordelen van een wederzijdse bevruchting. Maar die multiculturele samenleving is onmogelijk als je die in de wanorde laat. Je moet de mensen de kans bieden aan elkaar te wennen. Als je de immigranten evenwel de re-

(foto Ivan Put)

drukt. Ze ze geen politieke eenheid te wensen omdat ze de socialisten, die ze in Londen had buitengezet, langs Brussel om niet terug wilde krijgen. Ze stond enkel een uitbreiding naar het oosten voor om één grote vrije handelszone te verkrijgen.»

Veto: De socialisten in Londen zijn terug en verminderden onlangs de uitkeringen voor alleenstaande moeders. Zijn dat nog socialisten?

Tobback: «Ik ben niet degene die brevetten afgeeft wie socialist is en wie niet. Ikzelf zou die uitkeringen niet verlagen als ze al zo laag zijn, zoals Blair deed.»

Veto: Steve Stevaert sprak zich al uit voor Blair en lijkt een coalitie met de VLD te zien zitten. Is het niet hoog tijd dat zijn partijvoorzitter hem de levieten leest?

Tobback: «Er is meer vrijheid in de SP dan jullie denken; ik hoef geen levieten te lezen. Er zijn binnen de SP ongetwijfeld voorstanders van een paarse coalitie. Volgens mij is dat in België niet mogelijk want er is geen D66. En waarom zou ik met de liberalen een coalitie aangaan als ik een andere keuze heb. Wim Kok zei mij ooit nog dat, had de CDA niet zo met zichzelf overhoop gelegen in 1994, er dan nooit een paarse coalitie was geweest. Als Stevaert behoefte heeft aan een paarse coalitie, dan is dat zijn zaak.»

Veto: Is er geen nood aan politieke vernieuwing in België?

Tobback: «Ja, maar waarom stel je dat nu gelijk aan een paarse coalitie? Wat is nu, behalve het modieuze, vernieuwend aan een paarse coalitie, die als enig sement een afkeer van de CVP heeft? Ik begrijp wel dat mensen gaan denken: "Als het nu eens zonder die CVP-ers kon." Maar voor een

trek mij dan terug in Leuven. Mijn standpunt om niet voor de liberalen te kiezen komt uit de bekommernis om het Rijnland model, zoals wij dat kennen te kunnen behouden, om niet het Anglosaksisch model te moeten slikken.»

Veto: De SP voert een relatief streng migrantenbeleid. Is dat beleid een uitloper van het socialistisch ideeëngoed of bent u bang dat het Vlaams Blok jullie nog meer stemmen zal afsnoepen?

Tobback: «Het migrantenbeleid is niet streng. Een migrant is iemand die hier is met een geldig visum. Hij kan niet klagen over de gastvrijheid van dit land. We zijn wel strenger geworden voor de illegalen. Dat is niet hetzelfde als het Blok achterna lopen. Integendeel, het succes van het Blok stoelt op illegaliteit. Neem die weg en het Blok heeft geen voedingsbodemeer.»

Veto: Volgens uw redenering kan men stellen: voer het fascisme in en het Vlaams Blok heeft geen voedingsbodemeer.

Tobback: «Als fascisme gelijk staat met het einde van illegaliteit, dan is illegaliteit het summum van de democratie. Wat is dat nu voor onzin? Wie in Steenokkerzeel zit, heeft gemiddeld vier bevelen gekregen dit land te verlaten. Hij heeft gemiddeld vijf jaar in dit land geprocedeerd, bedacht altijd opnieuw beroepen, bood zich telkens aan onder een andere identiteit. Daarom zijn we de vingerafdrukken gaan vergelijken, om zeker te zijn dat het dezelfde waren. Je kan zeggen 'open grenzen', maar bij de verkiezingen uit amper nul komma twee procent zich zo. Ikzelf vind ook dat dit land nog niet vol is, maar ik wil enkel ruimte geven aan wie erkend is.»

«Degene die vandaag in Steenokker-

gels niet doet respecteren, ontstaan er binnen de kortste keren afweerschijselen.»

Veto: Vindt u dat Marokkaanse meisjes een hoofddoek mogen dragen?

Tobback: «Ik heb daar geen problemen mee, zeker als hen dat niet opgelegd is. Wat ik wel merkwaardig vind, is dat er SP-ers zijn die de Marokkaanse meisjes niet gunnen wat ze ook de nonnen kwalijk hebben genomen. We hadden iets tegen de zusters die met een witte kap in ziekenhuizen werkten, maar het is wel modieuze om Marokkaanse meisjes een sjaor te laten dragen. Alle fundamentalismes zouden kunnen, als ze maar niet van ons zijn.»

Burgemeester

Veto: Kunt u een korte evaluatie geven van het stadsverleg, het overlegorgaan tussen stad en studenten?

Tobback: «Op dit moment is het aan het verwateren, misschien ligt dat aan mij, ik weet het niet. Maar we stellen ook vast dat er niet zo veel volk op afkomt. We zijn daar mee begonnen in februari 1996 en ik heb ook vanaf het begin gemerkt dat we altijd terugkwamen op de fuisven en het gebruik van het Ladeuzeplein, en dan eens een probleem met fietsen. Meer was er niet. Er is eens een interessante discussie geweest over huisvesting. Ik vind dat we dat in stand moeten houden en we gaan dat dus voortdoen.»

Veto: Neemt het enthousiasme van de studenten niet af als ze bij u op een muur botsen, bijvoorbeeld wat het fietsbeleid betreft, of de hoge boetes voor fietsers?

Tobback: «Om te beginnen is de hoogte

Tobback

van de boetes een probleem van de prokureur-generaal en niet van de stad. Als men vijfduizend frank vraagt voor een kapot licht, dan vind ik dat ook een overdreven boete, maar dat leg ik niet vast. Ik zie overigens niet in waar zij op een muur zouden gestoten zijn. Natuurlijk krijg je niet altijd je zin, ik ook niet. Wat betreft de boetes zijn we overgeschakeld naar een systeem van reservelichtjes geven. Dat is het gevolg van het fietsenoverleg tussen de stad, de universiteit en de betrokken diensten. De studenten zijn daar ook aanwezig. Bovendien is dat punt niet aan bod gekomen op het tweemaandelijks overleg. Maar we zijn toch met de stad ook gaan participeren in het stabiliseren van Velo en het uitbreiden van haar aktieterrein.»

Brandveiligheid

Veto: *U probeert jonge gezinnen naar de binnenstad te lokken om enerzijds een gevarieerde bevolking te krijgen en anderzijds om de macht van de kotbazen te breken. Is er nog plaats voor de student?*

Tobback: «Ik betwist geen enkel ogenblik dat wij een voordeel hebben bij de aanwezigheid van de universiteit in haar geheel. Uiteraard zijn studenten een wezenlijk bestanddeel van de universiteit. Een universiteit betekent rechtstreekse en onrechtstreekse werkgelegenheid en consumptie plus een eigen aantrekkingskracht van de stad, ook voor derden die geen studenten zijn. Maar je kan de binnenstad toch niet laten ontvolken opdat er veel huizen leeg zouden komen waarvan men dan studenten koten kan maken, zodanig dat de koten van studenten goedkoper worden. Dat is georganiseerde onzin. Die stad moet een mix zijn van inwoners en studenten. Alle functies moeten aan hun trekken komen. Moeten we dan de jonge gezinnen ontmoeten om hier te komen wonen, om de huurprijzen voor studenten te doen dalen? Dat is een vals probleem. Op dit ogenblik is er geen tekort aan koten. Stel u voor dat we er alle belang bij hebben dat het aanbod van studenten koten in deze stad van kwaliteit is tegen een redelijke prijs. Dan kan de universiteit daar marktregulerend optreden door zelf een belangrijk aanbod van sociale studentenhuizing aan te bieden. Het probleem van de stad is echter niet dat er een tekort is aan studentenhuizing maar dat er bij een groot gedeelte van de studenten, of tenminste bij hun ouders, meer koopkracht aanwezig is. Er worden dus nogal wat betere koten of kleine studio's aangeboden. Die worden verhuurd tegen een hogere prijs, maar men heeft het er voor over. Dat aanbod gekombineerd met een lichtjes dalende studentenbevolking maakt dat er nogal wat koten van mindere kwaliteit vrijkomen en dat die betrokken worden door gemarginaliseerde mensen. Daar ligt ons probleem.»

«Je zit daar ook in discussie met het ka-

merdekreteet dat van de beste bedelingen uitgaat. Het wil vanuit het Vlaams parlement bewerkstelligen dat de kamers veilig en van goede kwaliteit zijn. Ik wil wel toegeven dat de concrete uitwerking van dat dekreet onzinnig is. De studenten verzetten zich echter tegen dat dekreet uit schrik dat de huurprijzen de pan zouden uitswingen. Maar ik ben wel verplicht de brandweer op de koten af te sturen. Anderhalf jaar geleden is men in de Turvuurstrat op een ontoelaatbare toestand gestoten wat de brandveiligheid betreft. De studenten die daar woonden schreven mij aan om de kotbaas in kwestie gerust te laten omdat ze er konden wonen aan duizendvijfhonderd frank per maand. Maar de dag dat er studenten omkomen in een brand, dan zal de stad verweten worden niks gedaan te hebben. Het is altijd een moeilijke evenwichtsoefening. Ik geef toe dat deze stad voor de helft haar welvaart moet halen uit de aanwezigheid van de universiteit, dus van de studenten. Gezien de ligging van Leuven in het Vlaamse landschap zal Leuven een universiteitsstad zijn die het moet hebben van kotstudenten, meer dan Antwerpen en Gent. Dus dat kotenaanbod moet goed en betaalbaar zijn.»

Veto: *Zou een referendum in Leuven kunnen?*

Tobback: «Een wettelijk referendum in Leuven kan. De wet laat ook toe dat te doen op basis van verzamelde handtekeningen, zoals dat in Gent gebeurd is.»

Veto: *Zouden daar studenten aan kunnen deelnemen? Vindt u het zinvol dat studenten, die hier ook vertoeven, elektorale stimuli kunnen geven?*

Tobback: «Ik krijg het niet warm of koud van de geschiedenis van de student die mee zou kunnen stemmen. Als de wet de student niet toestaat zich in te schrijven in het bevolkingsregister van de universiteitsstad, dan is dat niet vanwege elektorale overwegingen, maar omdat gesjoemeld zou kunnen worden met beurzen en andere voorzieningen. Is het daarenboven wel nodig dat een student hier kan stemmen? Het zou mij niet storen dat de student hier bij parlementsverkiezingen in het arrondissement Leuven meestemt. Voor de gemeenteraad heb ik een probleem. Je stelt gemeenteraadsleden aan voor een periode van zes jaar. Minstens de helft van de studenten zijn binnen de twee jaar weg en zijn geen vaste inwoners. Vermits de helft van de studenten buist in het eerste jaar, is er de helft die hier eventjes opduikt weer weg. Gaan we die allemaal mee laten bepalen hoe de gemeenteraad er moet uitzien? Dat zijn zeshentwintigduizend kiezers die je toevoegt bij zestigduizend. Of de balans dan doorslaat in de één of andere richting geloof ik zelfs niet.»

TGV

Veto: *Voor de werken aan de stationsbuurt is het u gelukt om de vier partners (het Vlaams gewest, de provincie, de spoorwegen en de stad) samen te brengen. Een puike prestatie, maar is die niet vooral te danken aan het feit dat u veel macht hebt op alle politieke niveaus — zoals uw kontakten met minister Baldewijns — eerder*

aan dat het een eigen verdienste is?

Tobback: «Dat is geen kwestie van voorrang. Ze hadden in deze stad al vijftien jaar geld voor de tunnel, openbare werken wilde dat graag doen. Maar men was als de dood dat men tegen een frituuruitbater zou moeten zeggen dat hij minstens moet opschuiven. Zo werd nooit iets gedaan. Men kan zich ook afvragen waarom de stad Leuven jarenlang stiefmoederlijk behandeld geweest is door allerlei instanties. Het gaat dus niet over een voorkeursbehandeling; er was een project. Ik en anderen hebben de opportuniteiten die zich boden genomen en uitgebouwd. Alles draait rond het feit dat je vier sporen krijgt tussen Leuven en Brussel. De Luikenaars wilden dat de TGV ten zuiden van de E40 Leuven passeerde. Een stuk van Heverlee-bos zou opgeofferd worden. Nu begint hij in Bierbeek en om daar te geraken, zijn we verplicht geweest om die vier sporen aan te leggen waardoor er een voorstadsvervoer ontstaat tussen Leuven en Brussel. Die verdienste eis ik op en daarvoor heb ik moeten dreigen om op de sporen te gaan liggen. Men mag daar mee lachen, maar had de TGV het zuiden van de E40 gepasseerd, dan was Leuven nu nog altijd een provinciestadje, want dan reed hij letterlijk aan Leuven voorbij.»

E40

Die vier sporen zijn het begin van al de rest want die maken het mogelijk om een hoge frekwentie in te zetten tussen Leuven en Brussel en met twee sporen kun je dat niet. Zo zorg je ervoor dat veel mensen die vandaag in de file op de E40 staan, opnieuw naar het station komen om de trein te nemen. Je moet daarvoor zelfs nog de uren niet kennen als er elk kwartier een trein is naar Brussel. We hebben een mobiliteitskonvenant afgesloten met Baldewijns, maar dat hebben Gent en Antwerpen ook gedaan. Het verschil met het verleden is dat Leuven, de vierde stad van Vlaanderen, er nu ook bij is.»

Veto: *Het stationsproject wordt verweten te sterk gericht te zijn op prestige. Een ander voorbeeld daarvan zijn de plannen voor de bouw van*

een researchpark, verbonden aan de campus Heverlee. Is het ecologisch verantwoord om het Termunckveld daarvoor aan te snijden, een vrijwel ongerept stuk natuur, de laatste bufferzone bij de E40 en de A2?

Tobback: «Een universiteit geeft aanleiding tot spin-offs. Ik zie met lede ogen dat die spin-offs vertrekken naar overal, maar niet naar Leuven terwijl we die wel nodig hebben. Er is in Leuven namelijk een aanbod van mensen met hogere opleidingen. Om die spin-offs onder te brengen heb ik ruimte nodig. Die ruimte is er niet in de Philipsgebouwen. In de Vaartkom is dat misschien mogelijk binnen twintig jaar maar nu nog niet. We proberen al drie jaar de gebouwen rond de Vaart op te ruimen en die terreinen ter beschikking stellen voor bedrijven. Dat is een kalvarieweg. Alleen al het bodemdekreet maakt dat ieder terrein van de Vaartzone vijf jaar nodig heeft om er weer gebruik van te maken. Rij maar eens met een investeerder tot aan de Vaartkom zoals die er nu bijligt; hij wil dat niet. Bovendien is het ook geen eigendom van de stad en ontiening is onbetaalbaar. Het industrieterrein van Haasrode is ook al geen alternatief omdat daar alle terreinen in gebruik of in optie zijn. Aan de ecologische waarde van Termunck twijfel ik. Waarom staan er dan caravans? Trouwens, op het ontwerp voor Termunck is nog altijd een groene buffer voorzien. Daar binnenin willen we een bedrijvzone creëren met eigen karakteristieken en een eigen architectuur. Het gaat namelijk om moderne bedrijven, niet om ouderwetse, rokende fabriekschouwen. Ik zou er geen moeite mee hebben om voor Termunck een referendum te organiseren als het aktiecomité de handtekeningen bijeenbrengt. Ik zal in dat geval zelf de bezoeken naar Termunck begeleiden. Er wonen daar mensen die liever wiegende graanzeen zien dan bedrijffjes. Ik neem ze dat niet kwalijk, maar dat ze tenminste zeggen dat het daarover gaat. Ik ben ervan overtuigd dat Termunck nodig is en dat heeft niks met prestige te maken.»

Sofie Overstijns
Hans Declercq

Woon eens samen rond een thema

Nog enkele weken, en het eerste levensjaar van de Leuvense themahuisen zit erop. Rond vier thema's is er het eerste jaar 'gewoond': solidariteit wereldhandel, het leven in de stad en tweemaal kansarmoede. Zo een themahuis combineert twee dingen, namelijk het samenleven in een gemeenschapshuis en het samen bezig zijn met een welbepaald thema. Dat samen zijn kan verschillende vormen aannemen gaande van het organiseren van activiteiten, over filosoferen en discussiëren tot het meewerken met organisaties. Aangezien binnenkort de projecten voor volgend jaar moeten worden ingediend — meer informatie daarover één van de volgende weken — organiseert het themahuis kansarmoede een informatie-avond over het hoe en wat van een themahuis. Bovendien zal er wat worden gebrainstormd over volgend jaar en de eventuele voortzetting van het themahuis in al dan niet gewijzigde vorm.

De voortzetting van het themahuis kansarmoede hoeft niet per se. Toch verdient het huis een meer structureel — lees: permanent — bestaan omwille van de belangstelling van verschillende organisaties uit de welzijnssector, zoals afgelopen jaar mocht blijken. Als je geïnteresseerd bent in de themahuisformule of al plannen hebt met één of ander thema voor volgend jaar, of als je bijvoorbeeld wel iets wil doen rond de problematiek van kansarmoede, kun je op maandag 9 maart afzakken naar de Sluisstraat 2. Ideeën en vragen zijn meer dan welkom. Tel.: 016/29.17.83.

(hn)

De Morgen beweegt hemel & aarde voor u.

Als u nu een voordelig studentenabonnement op de Morgen neemt, wint u twee keer. U leest de krant aan 20 fr. per dag en u krijgt een schitterend boek er bovenop.

In "Hemel en aarde in de Wetstraat" worden de beste foto's van De Morgen-fotograaf Filip Claus samengebracht met een aantal verhelderende essays van de hand van Frans Verleyen. De geïnspireerde teksten over de politieke macht in dit land en de sprekende foto's portretteren op eigenzinnige manier de achterkant van het politieke bedrijf. Al zeggen we het zelf: een mooi geschenk.

(Winkelprijs: 595fr. - Gratis bij uw studentenabonnement op De Morgen.)

9 maanden De Morgen voor slechts 4.645 fr. (= 20 fr. per krant) + gratis boek t.w.v. 595 fr.

Exclusief aanbod voor studenten! Neem de 'De Morgen'-folder op uw campus of contacteer Jongeren & Media op 03/281.48.27 of via <http://www.JeM.be>!

De doopvont van The Voice

Wet je heeft er een zusje bij en ze spreekt Engels. The Voice is haar naam en het moet gek gelopen zijn als je haar nog niet ergens bent tegengekomen in de Alma of in een kafee. The Voice is 'The monthly newspaper of the foreign students' van de KU Leuven, een initiatief van Portulaca, de Loko-koepel die de buitenlandse studenten verenigt. In het blad — dat er overigens erg goed uitziet — vind je interviews met wereldburgers als Moby, Dennis Hopper en Oliver Stone, een kort overzicht van het buitenlands nieuws, studentenberichten van het thuisfront, en ook Leuvense ditjes en datjes.

Volgens Robert Ryan — een Ierse Erasmus-student die het hoofdredacteurschap van The Voice in de maag gesplitst kreeg — was er een specifieke nood aan een krant voor de buitenlandse student. "In Leuven was er tot voor kort geen enkel medium voor buitenlandse studenten. Als er iets gebeurt op onderwijsvlak, op maatschappelijk of cultureel vlak kregen we het nieuws slechts uit tweede hand. Nu hebben de buitenlandse studenten zelf een spreekbuis. The Voice funktioneert als medium voor

berichtgeving, maar laat tegelijk ook de stem van de buitenlandse student zelf horen." The Voice heeft dan ook min of meer een dubbel doel: het is een middel om de buitenlandse studenten in Leuven wat meer samen te brengen en anderzijds wil het die studenten op de hoogte houden van wat er thuis gebeurt. Robert: "Als er iets belangrijks in China gebeurt, dan schrijven wij daar over. De kans is immers klein dat een Chinese student die informatie hier oppikt in een krant of op TV. De meesten van ons begrijpen immers nauwelijks Nederlands en slechts een beperkte groep komt eraan toe om een buitenlands krant te kopen."

Nadeel daarbij is wel dat het blad slechts één keer per maand verschijnt — de aktualiteit bederft snel — en dat de ruimte beperkt is, mee door de geringe financiële armslag. The Voice probeert de kosten te dekken met advertentiewerving en de rest wordt bijgepast door Portulaca. Ook over de inhoud van het blad wordt wel eens gemord. Het blad oogt erg mooi, is geschreven in een vlotte magazine-achtige stijl, maar inhoudelijk staat The Voice nog niet helemaal op punt. Zo kunnen sommigen het niet echt appreciëren dat in de maandelijks terugkerende thuiskookrubriek geregeld de vloer wordt aangeveegd met de

kwaliteit van de Alma-food, terwijl het studentenrestaurant toch ook net voor buitenlandse studenten een belangrijke sociale functie vervult.

Vlotjes

Buitenlandse studenten zelf klagen er dan weer over dat zij nu wel alles weten over het leven van Dennis Hopper, maar nog altijd erg weinig over wat er in de Leuvense studentenmiddens omgaat. Ook zou The Voice voorlopig te Europees gericht zijn. De hoofdredacteur wuift die kritiek van de hand: "Een interview met Dennis Hopper vertelt veel over de Amerikaanse cultuur. In die zin vind ik het absoluut onze taak om zo'n artikelen te brengen. Bovendien hadden we

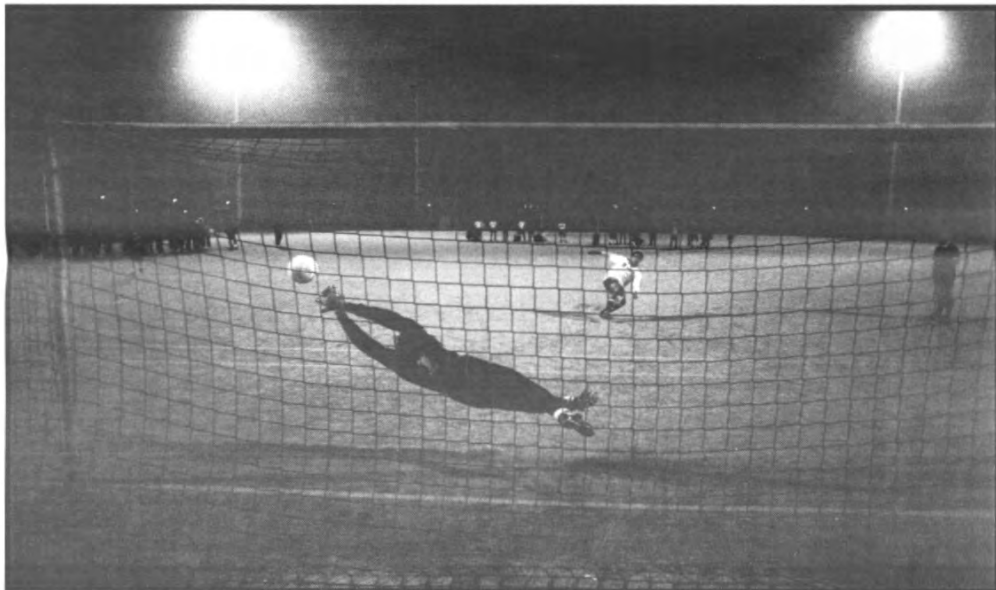

(foto Joeren Lisseren)

ook al een gesprek met rektor Oosterlinck. In ons laatste nummer stond ook een bijdrage over de VAO-problematiek omdat die de buitenlandse studenten in het bijzonder dreigt te raken. Wij zijn dus niet eenzijdig gericht op culturele evenementen. We proberen een ideale mix aan te bieden, maar dat is niet altijd even gemakkelijk."

De grote uitdaging voor Robert en zijn team is om zoveel mogelijk buitenlandse studenten tegelijk te boeien. Geen simpele opdracht want 'de' buitenlandse student bestaat immers niet. Een Afrikaanse student heeft een geheel andere achtergrond dan pakweg een Erasmusser en toch moeten zij zich beide in The Voice kunnen vinden. "Niet elke buitenlander is geïnteresseerd in het Belgische politieke systeem of in de plaatselijke onderwijsproblematiek. Daarom proberen we zo internationaal mogelijk te denken. Een item over Oliver Stone of zo past in die optiek, omdat iedereen zich daar wel in kan vinden." Robert vindt wel dat The Voice nog moet groeien, maar de toekomst ziet er mooi uit. "Het is niet zo dat wanneer de huidige ploeg weer thuis zit dit blad verdwijnt. In onze redactie zitten ook een aantal Belgische studenten die volgend jaar voor ervaring en continuïteit kunnen zorgen. De reacties die we nu krijgen zijn alleszins fantastisch. We verschijnen op drieduizend exemplaren en die gaan vlotjes de deur uit."

Hans Declercq
Bart Eeckhout

Spelers en drinkers — Voor de vijftiende keer al organiseerde Sportraad haar Leuven Internationaal Sporttoernooi, beter bekend onder de afkorting Lisst. Ook dit keer kwamen studenten uit ondermeer Hongarije, Roemenië, Polen, Spanje, Frankrijk, Portugal en Nederland naar het Sportkot afgezaakt om hun krachten te meten op en naast het veld. Het Lisst is immers niet alleen zowat het hoogtepunt uit het studentensportjaar, maar ook een week van internationale verbroedering en andere drinkgelagen. Vooral dat laatste is alvast de Veto-sportredactie duur komen te staan, waardoor u het nu zonder verslag en resultaten moet stellen, waarvoor onze excuses. Gelukkig hadden we ook nog een fotograaf in de buurt die enkel diep in de lens keek. (foto Ivan Put)

van fifties tot seventies, van klassiek tot modern

Kringloopwinkel Spit, alles wat je kot nodig heeft

MEUBELS, KLEDING, FIETSEN, HUISRAAD,...

SPIT
KRINGLOOPCENTRUM

OPENINGSUREN
dinsdag t/m vrijdag 10u-18u
zaterdag 10u-17u

Diestsesteenweg 104, Kessel-Lo
016/26.09.21

Grand Café La Royale
het eet-, praat- en leescafé
tegenover het station in Leuven

dagmenu en à la carte, snacks, ijsjes en ... tapbieren en groentesappen, warm en sterk en ... elke dag diverse (inter)nationale dagbladen, tijdschriften en ...

elke dag open tot 1 uur 's nachts

Zigeunerwolvenkind te midden van mensenjungle

It is al bijna een decennium geleden sinds de Tsjechen op het Praagse Wenceslasplein met hun rinkelende sleutels het einde van het kommunistische regime aldaar intuïden. Heel sporadisch sijpelen nog altijd berichten door het zich ontfaelende gordijn over de vele ondraaglijke toestanden in het toenmalige Oostblok. Zo bijvoorbeeld het nieuws dat de Romani-zigeuners massaal het voormalige Tsjecho-Slovaakse vluchtelingen richting het land van melk en honing — Canada. Een nieuwe generatie kunstenaars heeft inmiddels de ruimte gekregen om ook over dit soort onderwerpen vrijuit te spreken. Een van hen is Petr Vaclav, wiens debuutfilm 'Marian' — wel degelijk een jongensnaam — volgende week zondag en maandag zijn Belgische première beleeft in Stuc.

Vaclav is altijd al aangetrokken geweest door de zigeuners — de Romani — in zijn land. Vanaf zijn zeventiende bezocht hij geregeld het jeugdtehuis waar zijn vriend Jan Sikel — een psycho-analyticus — werkte. Hij ontmoette er een "gevaarlijk jongen" die een diepe indruk op hem maakte, en die hij zowel "nobel als afschuwelijk" vond. Het gegeven liet hem niet los, jaren later schreef hij samen met Jan Sikel het door het levensverhaal van genoemde jongen geïnspireerde script voor 'Marian' (1996). Het is een afdaling in het donkere hart van een menselijke ziel, een poging om de zelfhaat en de agressie te begrijpen van een individu dat door de Tsjechische staat op alle mogelijke manieren beknot werd, met als ekskuis van hem een aangepast persoon te maken.

De film begint als een bewaker de seldeur van de tweentwintigjarige Marian Kovacs openslaat. Onmiddellijk volgt een flashback naar het begin van zijn leven: toen hij drie jaar was, werd hij van zijn vader en moeder weggenomen en in een weeshuis geplaatst. Hij sprak niet eens Tsjechisch en was nog niet zindelijk, genoeg redenen om hem als vreemde uit te sluiten.

Zijn hele verdere leven zou hij doorbrengen in tehuizen, jeugdinstellingen en uiteindelijk de gevangenis. Hij verblijft onder andere in een instelling voor mentaal gehandicapte kinderen waar hij als 'achterlijk' geregistreerd staat, iets wat volgens de officiële documenten te wijten is aan "erfelijke fouten inherent aan zijn ras" — de Romani.

Wolvenkind

In drie flashbacks ziet de kijker Marian opgroeien. Telkens wordt hij gekonfronteerd met een kiem van affektie van de stafleden jegens hem, een affektie die niet toegelaten is. Elk gevoel van emotie, elke kans op communicatie wordt hem ontzegd.

Hij probeert de hoop te bewaren — hij en zijn vrienden brengen heel wat humor in de film — maar van echt contact is geen sprake. Eigenlijk is de film een geaktualiseerde versie van de bekende Rousseau-thematiek van het onschuldige kind en de korrumpierende invloed van de — in dit geval kommunistische — maatschappij. Als een soort moderne Kaspar Hauser, als een wolvenkind wordt hem een normale ontwikkeling onthouden waardoor hij tot asocialeit veroordeeld wordt: hij zit gevangen in een spiraal waarbij de angst, het misbruik, de uitsluiting die hij als kind ervaart, omslaan in woede en rebelle.

Hoewel het een hoogst persoonlijk, individueel verhaal is, fungeert het tegelijk als een metafoor voor de lotgevallen van de volksgroep waar Marian toe behoort. Doorheen de hele Tsjechische geschiedenis zijn de Romani het slachtoffer geweest van wrede vervolgingen, en werden ze onveranderd als tweederangsburgers behandeld, een situatie die zelfs nu — vooral in Slovaakije — nog niet ten volle rechtgezet is. Het is dan ook begrijpelijk dat Vaclav gekozen heeft de film een documentair aura mee te geven, ook al omdat hij als documentaire-filmer is opgeleid.

Die aanpak heeft vooral te maken met Vaclav's streven naar authenticiteit: hij stond erop dat de acteurs die Marian en zijn vrienden spelen Romani waren, en — zoals

Marian — een levensloop hadden die zich afspeelde in de marginaliteit van opvangtehuizen. De druk om toch maar een blanke hoofdrolspeler te nemen was zo groot dat Vaclav een eigen productiehuis en scoutingsapparaat moest oprichten om zo zoek te gaan naar een geschikte cast. Vervolgens besloot Vaclav om de kindacteurs niets op te dringen, hen geen emoties te laten spelen die ze zelf niet kennen. Het gevolg was dat hij het script tijdens de opnamen konstant moest wijzigen en aan hen aanpassen.

Sensuur

Vaclav's 'Marian' is een eksponent van de in moeilijke omstandigheden heroplevende Tsjechische film, waarvan Jan Svěrik's 'Kolya' — eveneens een eenvoudig, persoonlijk verhaal tegen een politieke achtergrond — met zijn oscar voor beste niet-Engelstalige film vaandeldrager is. Het is de eerste generatie filmers die niet geplaagd wordt door sensuur, de erfenamen van een voor een klein land wonderbaarwaardige filmtraditie — met Milos Forman als bekendste vertegenwoordiger. die paradoxaal genoeg mede door de sensuur een hoge kwaliteit bereikte, precies omdat de nood om de sensoren te slim af te zijn, de creativiteit stimuleerde. Voor een jonge sineast — in 1996 was hij pas achttien — gaat Vaclav op een veronwonderlijk zelfbewuste en directe manier met zijn materiaal om. Hij weet de moeilijke, delicate relatie met de niet-professionele kindacteurs om te zetten in goede vertolkingen, en zorgt ervoor dat zijn rauwe thema in evenwicht gehouden wordt door de sterke drang tot overleven en de hoop op beterschap die de personages ondanks alles koesteren.

Benny Debruyne

'Marian' wordt op zondag en maandag 8 en 9 maart vertoond in Stuc. Verdere info: zie agenda.

Toneelgroep Amsterdam te gast in Leuven

Een soort toneelfabriek

Ioor het eerst sinds lange tijd is Toneelgroep Amsterdam, het grootste teatergezelschap van Nederland te gast in Leuven, voor drie stukken nog wel. Twee daarvan — Herakles en 'Ashes to Ashes' — zijn eigen werk. 'Bierkaai', het derde stuk is een produktie van 'Tevengebroed', een jong gezelschap aan wie Toneelgroep Amsterdam voor dit stuk onderdak gaf.

Sinds hun oprichting in 1987 — toen nog enkel onder de leiding van Gerardjan Rijnders, die sinds 1992 samen met Titus Muizelaar de touwtjes in handen houdt — heeft Toneelgroep Amsterdam een eigen teateresthetika gekreefd die niet alleen in Nederland, maar ook in België erg invloedrijk is geweest. Een goede meter voor geweld teater is het Teaterfestival, waar het gezelschap de laatste jaren niet meer weg te slaan is. Voor de editie van 1997 selecteerde de jury maar liefst drie stukken: 'Een soort Hades', 'Licht' en 'Ashes to Ashes', waarvan het laatste dus ook deze week in Leuven te zien is.

Kenmerkend voor Tg. Amsterdam zijn de vaak erg sobere regie en het koele, bijna ijskoude akteurspel dat daaruit voortvloeit. Daarmee kreeft het gezelschap een vormtaal waarbij een ijle spanning de hele scène beheerst. Hoewel je als kijker zit te wachten tot die spanning openbarst, krijg je enkel een bovenlaag te zien, die slechts impliceert wat daaronder verborgen blijft. 'Herakles', de klassieker van Euripides waarvan de enige voorstelling vorige zondag al plaatsvond, en 'Ashes to Ashes' —

beiden geregisseerd door Titus Muizelaar — zijn daar sprekende voorbeelden van.

Herakles, de heerser van Thebe, moet twaalf opdrachten vervullen. In de veronderstelling dat hij dat niet zal overleven, bestraft Lykos, Herakles's plaatsvervanger een moord op diens vrouw en kinderen, om latere troontwisten te voorkomen, en als afrekening voor een vroeger voorval. Op het ogenblik echter dat de slachtoffers naar het schavot worden geleid, verschijnt Herakles geheel onverwacht ten tonele en doodt Lykos. Maar als een deus/dea ex machina, komt ook plots de godin Hera uit de lucht gevallen. Uit jaloezie — alweer een vergelding voor vroeger tijden — drijft zij Herakles tot waanzin, waardoor hij zijn eigen vrouw en kinderen doodt. In tegenstelling met wat je zou verwachten bij actuele encensering en van dit soort klassiekers, valt in de versie van Tg. Amsterdam niet één druppel bloed te zien. In een klassiek decor — verwijzend naar de trappen van de Griekse agora — en onder een koele belichting krijgt de tekst van Euripides een nieuwe waarheid. Door het volgen van de oorspronkelijke, beschrijvende, tekst wordt er meer gemoed naast de scène dan erop. De dramatiek die erbij hoort wordt alleen indirect duidelijk gemaakt, meegedeeld door de verteller of bekritiseerd door het koor, dat geleid wordt door een ijzersterke Pierre Bokma.

Introvert

Door de tegenstelling van de rust die de acteurs uitsralen met de wreedheid van het verhaal, komen de woorden soms zwaarder en spannender over dan het ver-

toon van tien lijken samen. Herakles, rol van Jasper Boeke, is geen uitzinnige moordenaar, maar een introverte, verdwaasde gek. Lykos is geen wrede diktator, maar een berekende taktikus.

Al even gespannen — maar dan veel subtieler — is 'Ashes to Ashes', op een recente tekst van Harold Pinter. De kollektieve schuldvraag waar wij dagelijks mee gekonfronteerd worden, wordt hier vertaald in een gesprek tussen een man en een vrouw, een procedee dat Pinter eerder toepaste in stukken als 'De minnaar' en 'De nacht'. In een smetteloos decor — wat kunstgras met achtgerelaten gietertje, op de voorgrond twee armstoelen, alles in een vreemd licht dat uit de vloer en uit een schuine zoldering komt — voeren Rebecca en Devlin, respectievelijk Lineke Rijxman en Pierre Bokma, een al even smetteloze dialoog: glasheldere, korte zinnen, uiterst verstaanbare woorden.

Maar schijn bedriegt. Het gesprek dat aanvankelijk leek op een poging om in laatste instantie een relatie te redden, mondt zwaar uit in een koude oorlog: een ge-laagd taalspel met schijnbaar 'cleane' woorden, die zich als uiterst fijne angels onder de huid vasthaken, daar blijven steken en aanleiding zijn tot een nog grotere frustratie. Ten slotte gaat het gesprek volledig de mist in, en is het verworden tot een middel om oorlog te voeren, het doel van verzoening, reeds lang opgegeven. Steeds verder dwaalt Rebecca af van de werkelijkheid. Ze heeft het over perrons waar haar geliefde 'alle baby's wegsleurde uit de armen van de krijsende moeders', over dingen die ze onmogelijk kan hebben meegemaakt gezien haar leeftijd. De konversatie duurt drie kwartier lang, maar nooit laat één van hen het achterste van zijn tong zien. Ook hier komt de scène bol te staan van een spanning, die aanvankelijk niet zo zwaar lijkt, omdat je denkt dat dit gesprek een aanzet is tot iets wat een oplossing zal bieden. Het gesprek wordt ten top gedreven tot de lich-

ten plots beginnen te doven. De man en de vrouw zien elkaar bijna niet meer zitten. Een oplossing komt er niet, wel een plotselinge fysieke toenaderingspoging van de man, die even voor een ontleding zorgt. Maar dan eindigt het stuk weer zo onverwacht dat de ontleding toch meer schijn dan werkelijkheid was.

Bierkaai

Stukken ontspannender is 'Bierkaai', een produktie van het piepjonge gezelschap 'Tevengebroed', maar gerealiseerd dankzij Tg. Amsterdam, van wie zij steun en onderdak kregen. Deze derde produktie van 'Tevengebroed' — die zijn naam ontleende aan zijn debuutvoorstelling naar de roman 'Tevengebroed' van de Hongaars Agota Kristof — is een bewerking van Cervantes's 'Don Quichot'. In anderhalf uur wordt door het leven van Don Quichot en zijn knechtje Sancho Panza geraasd. Vier acteurs spelen in wisselende samenstellingen de rollen van Don Quichot en Sancho Panza. De twee onverschrokken helden binden de strijd aan met het kwaad van de wereld, maar moeten hierbij zelf heel wat klappen inkasseren. Don Quichot is de romantische dromer, die verliefd wordt op een onbereikbare vrouw. Sancho Panza is hier, in tegenstelling tot wat het boek vertelt, niet afgeschijnderd als de goedmoedige sukkel, maar als een pragmatische die voortdurend moet voorkomen dat zijn kompanjon onbezonnen streken uithaalt. Bierkaai is een grappige en ontroerende voorstelling, heel energiek en entoesiast gespeeld, maar vooral met heel veel verbeelding, en dat kan wel eens nodig zijn na die serieuze koek van de eerste twee stukken.

Katrien Darras

Toneelgroep Amsterdam is vanaf deze week te gast in het Stuc. Data en info vind je in de agenda.

Naar een humaner gevangenisbeleid

voorwaardelijke invrijheidstelling (wet-Lejeune), overbevolkte gevangenissen, stakende sypiers, strafuitvoeringsrechtbanken, elektronisch toezicht, seksuele delinquenten, verouderde gevangenis: het is maar een greep uit de problemen waar onze strafuitvoering vandaag mee te kampen heeft. Reeds voor de zaak-Dutroux probeerde minister van Justitie Stefaan De Clerck een langeretermijnvizio hieromtrent uit te werken in zijn Oriëntatienota. Hierin gaf hij onder meer de opdracht aan de Leuvense hoogleraar strafrecht Lieven Dupont om een "voorontwerp van beginselwet gevangeniswezen en tenuitvoerlegging van vrijheidstraffen" te schrijven. Dat voorontwerp is ondertussen klaar en ligt nu ter discussie voor bij de beleidsvoerders.

Dupont schreef zijn voorontwerp in zes hoofdstukken. Vooreerst heeft hij het over de verantwoordelijkheid van het parlement om de uitvoering van de vrijheidstraffen wettelijk te regelen. Want alhoewel daar vorige eeuw al wel een poging toe ondernomen werd, is zo'n regeling er na ruim honderdvijftig jaar nog steeds niet. Op dit moment wordt het merendeel van de regels bepaald door interne omzendingen van het ministerie van Justitie naar de gevangenis: een loutere zaak van de uitvoerende macht dus, met een dosis willekeur tot gevolg. En dat is op dit moment precies één van de kritieken op de voorwaardelijke invrijheidstelling. Als oplossing voor dat probleem wil men de rechterlijke macht erbij gaan betrekken door de oprichting van strafuitvoeringsrechtbanken. Die rechterlijke macht is op dit moment immers alleen betrokken bij de zogeheten opsporings-, vervolgings- en straftoetsingszaken, en niet bij de strafuitvoering.

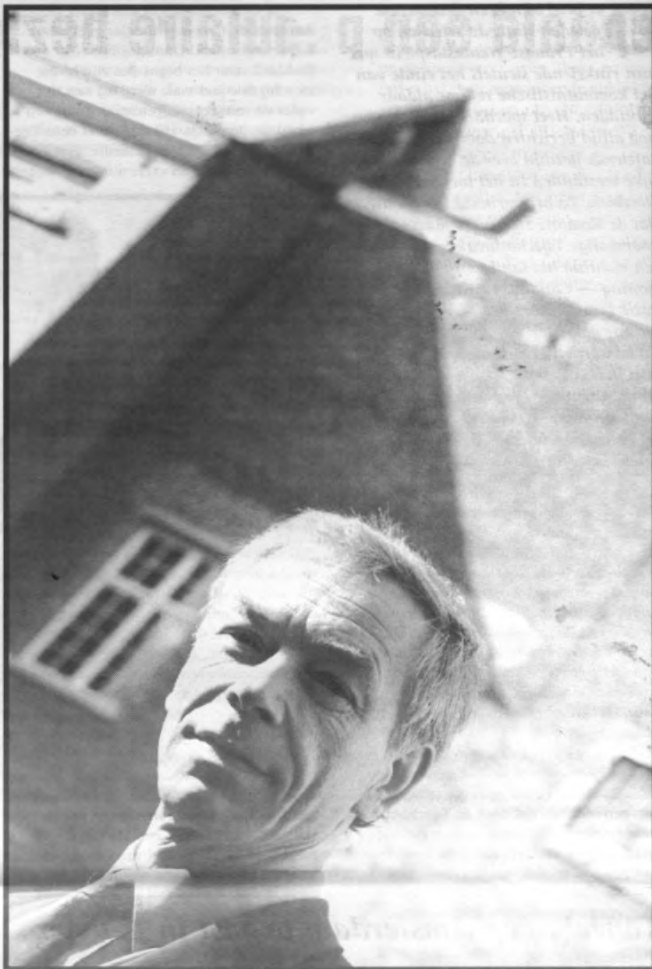
Detentieschade

In het tweede hoofdstuk bespreekt Dupont uitvoerig de krachtlijnen van het voorontwerp. Vooreerst vertrekt hij vanuit de benadering dat elke veroordeelde zoals iedereen over grondrechten beschikt. De enige uitzondering hierop kan via wettelijke weg bepaald worden. Aangezien de wet het alleen heeft over vrijheidsberoving, moet de rest hetzelfde blijven of bij wet worden geregeld: privacy, arbeid, sociale zekerheid en ga zo maar verder. Dupont doelt hiermee op de zogeheten detentieschade, een begrip uit de kriminologische

wetenschappen. Veelvuldig onderzoek toonde immers aan dat gevangenen niet alleen hun vrijheid verliezen, maar vaak ook hun partner, hun werk, hun verantwoordelijkheden, enzoverder.

Daarnaast licht de Leuvense hoogleraar de doelstellingen van de vrijheidsstraf toe: de voorkoming van detentieschade, herstel en reïntegratie. Die worden immers vaak onmogelijk gemaakt: door het reeds aangehaalde verlies van werk kan de gevangene bijvoorbeeld vaak geen schadevergoeding betalen aan zijn slachtoffers(s). Dupont pleit ook voor een individuele detentieplanning, waarbij wordt uitgewerkt wat elke gevangene doet tijdens zijn of haar opsluiting. Het is de bedoeling dat die periode zinvol wordt ingevuld. Ten derde wil de professor een intern beklagrecht invoeren door het toezicht op de gevangenis te verhogen, zowel tussen de instellingen zelf als van de gevangene ten aanzien van de gevangenis. Ten vierde wijst Dupont de deelstaten op hun belangrijke verantwoordelijkheid: het welzijn van haar inwoners verzorgen houdt ook een financiële medeverantwoordelijkheid in voor het justitieel landschap, wat grosso modo federale materie is. Je kan dit al zien gebeuren in het parajustitieel veld, met organisaties zoals Justitieel Welzijnswerk (zie hiernaast). Ten slotte komen de zogeheten strafuitvoeringsrechtbanken aan bod. De bevoegdheidsverdeling tussen de uitvoerende en de rechterlijke macht op dit domein is volgens Dupont niet nieuw, "maar wordt door het ontwerp van beginselwet (...) op een niet meer te ontwijken wijze gereaktualiseerd en op onontkoombare wijze geradikaliseerd". De alombekende discussie over de scheiding der machten steekt hier dus weer de kop op.

Na een hoofdstuk over de organisatie van het gevangeniswezen behandelt het vierde hoofdstuk de levensvoorwaarden in de gevangenissen. Vooral dit deel kreeg op een vaak banale wijze uitgebreide aandacht in de Vlaamse pers: de gevangenen zouden dan onder andere hun eigen kledij kunnen dragen, seks hebben met hun partner zonder toezicht en hun eigen sel inrichten. Heel wat media vergaten dat dit voortvloeiende uit de vorige delen en dat er nog heel wat meer stond in dit hoofdstuk, bijvoorbeeld over medische verzorging en rechtshulpverlening. Deze maatregelen moeten gekaderd worden in de eerder aangehaalde beperking van detentieschade. De ontkenning van heel wat — voor ons vanzelfsprekende — grondrechten aan de gevangenen bezorgt hen en de samenleving meer kwaad dan goed: uiteindelijk moeten ze terug in de samenleving worden geïntegreerd nadat ze de bajes hebben verlaten.

Het middelpunt is deze week — in tegenstelling tot wat u van ons gewoon bent — niet de benadering vanuit verschillende invalshoeken. Dit gebeurde grotendeels buiten onze wil om. Enerzijds is het interview met professor Dupont (foto) door de betrokkene niet voor publicatie vatbaar bevonden. Veto respecteert — met spijt — die beslissing. Wie de man al eerder hoorde zal bekend zijn met het zeer voorzichtige en omstandige discours dat hem tipeert. Tijdsgebrek en een communicatiestoornis zorgden ervoor dat we het gesprek niet kunnen publiceren. Anderzijds is ook het interview dat we met de gevangenisdirectie van Leuven Centraal hadden gepland in het water gevallen. Vanuit het ministerie van Justitie werd nochtans aangedrongen op een brede maatschappelijke discussie over het voorontwerp voor een beginselwet. Toch was het hetzelfde ministerie dat de nodige toestemming om de directie te interviewen niet gaf. Het ministerie geeft daarvoor de volgende reden op, verwijzend naar het voorontwerp-Dupont: "Deze tekst werd in volledige intellectuele vrijheid opgesteld door betrokkene, en wordt momenteel onderzocht door een aantal werkgroepen van deskundige praktijkmensen. Pas als het globale rapport ontvangen is zal de administratie u een officieel standpunt kunnen kenbaar maken". Het wordt dus nog even wachten op de maatschappelijke discussie. (foto Jeroen Lissens)

(rg)

(foto Ivan Put)

Ten slotte behandelt Dupont het gebruik van geweld en het tuchtregime binnen de gevangenis. Dwang mag volgens hem enkel gebruikt worden wanneer het echt niet meer anders kan. Ook deze stelling motiveert hij met fundamentele rechtsbeginselen.

Seks

Na de neerlegging van dit ontwerp is het debat voor open verklaard. Ondanks de veelvuldige reacties in de publieke opinie houdt de politiek grotendeels de lippen op elkaar. En dat kan zowel voordelig als nadelig werken. Ener-

zijds kunnen de betrokken partners wel in alle rust werken aan een uiteindelijk wetsontwerp, maar anderzijds is deze stilte moeilijk te begrijpen na de zaak-Dutroux en voor de achtergrond van het grote belang van deze wet. Op dit moment is het overleg met de betrokkenen nog volop aan de gang. Dit kan dus duiden op een eerste probleem: de wil tot uitvoering. Een tweede probleem wordt ongetwijfeld de financiële uitvoering van de wet: de verwezenlijking van deze vanzelfsprekende grondrechten en -zorgen zal de staat een hoop geld gaan kosten. Dit moet niet alleen van de deelstaten komen, maar kan ook gevonden worden in de bijsturing van het gevangenisbeleid: het bijbouwen van gevangenissen lost het overbevolkingsprobleem immers helemaal niet op, maar doet het alleen maar toenemen. De situatie in sommige Amerikaanse staten is hier een uitstekend voorbeeld van. Ook het hoge recidivesijfer onderstrept de noodzaak van een andere visie en een ander beleid.

Herman Pauwels

Justitieel Welzijnswerk positief over voorontwerp

“Opkomen voor de rechten van gevangenen is niet bepaald een populaire bezigheid”

Gevangenen moeten op water en brood opgesloten worden”, een uitspraak die tegenwoordig weer opgang maakt in bepaalde midens. Toch zijn we voldoende geëvolueerd om ook gevangenen de mogelijkheid te bieden een beroep te doen op hulpverlening. Binnen de gevangenisdeuren zijn psycho-sociale diensten werkzaam en het Justitieel Welzijnswerk komt ook wel eens op visite. Veto vroeg mevrouw Ronse — koördinatrice van het Justitieel Welzijnswerk Leuven — naar haar mening over het voorontwerp van beginselwet van professor Dupont.

Ronse: «De werking van het Justitieel Welzijnswerk Leuven (JWL) bestrijkt verschillende terreinen. Ten eerste werken we met daders van misdrijven. In de hulpgevangenis van Leuven — waar voorlopig gehechten en kortgestraften zitten — bieden we voornamelijk hulp aan voorlopig gehechten en hun naasten, terwijl we in Leuven Centraal — waar langgestraften zitten — sociale rechtshulp aanbieden aan gedetineerden die dit wensen. In beide gevangenisorganisaties organiseren we socio-kulturele en sportieve activiteiten. Een tweede luik van onze werking is de hulp aan slachtoffers van misdrijven. In dit verband hebben we een overeenkomst afgesloten met de politie en de rijkswacht van Leuven; iedereen die klacht neerlegt kan een beroep doen op iemand van slachtofferhulp. Naast het hulpverleningsaanbod zijn we ook een samenwerking begonnen met de groep ouders van vermoorde kinderen en doen we vormings- en sensibiliseringsactiviteiten bij bijvoorbeeld financiële instellingen, omdat daar geregeld slachtoffers vallen. Een derde luik in onze hulpverlening is het Mobiel Ambulanti Team (Mat), een laagdrempelig aanbod voor drughulpverlening.»

Huisdier

Veto: Zijn er specifieke hulpvragen waar u geregeld mee gekonfronteerd wordt bij gevangenen?

Ronse: «Dat verschilt in de twee gevangenis. Leuven Centraal is een ‘regimegevangenis’ waar veroordeelden lange tijd verblijven. Die gevangenis kan zich permitteren om een regime uit te bouwen waar men de tijd die de gevangenen er moeten doorbrengen zo zinvol mogelijk probeert in te vullen. De hulpgevangenis is een arresthuis. Dat is eigenlijk een duivenkot, er komen dagelijks mensen binnen en er gaan er ook weer een aantal naar buiten. Bovendien heeft de hulpgevangenis te kampen met overbevolking. In deze gevangenis komen de mensen vanuit een situatie van vrijheid terecht, dat is een hele grote schok. Daarom moeten er ook nog een heleboel praktische dingen geregeld worden. Hier is de hulpvraag dan ook voornamelijk een vraag naar informatie: wat met de kinderen, de huisdieren, hoe verloopt de procedure enzovoort. In Leuven Centraal zijn hulpvragen niet zo akuta omdat de gedetineerden vanuit andere gevangenis komen. Het akute kan dan bijvoorbeeld wel liggen in de verwerking van de veroordeling als iemand denkt dat hij maximum tien jaar krijgt en het blijkt levenslang te zijn bijvoorbeeld.»

Veto: Is het aanbod van hulpverlening aan gevangenen nog steeds volstrekt ontoereikend?

Ronse: «Tot twee jaar geleden was de toestand schrijnend. De hulpgevangenis moest toen werken met één maatschappelijk assistent. Maar de situatie is verbeterd. Er was voor de zaak Dutroux al een oriëntatie-nota van de minister van Justitie waarin gezegd

werd dat de psycho-sociale diensten van de gevangenis uitbreid zouden worden. Dat is intussen ook gebeurd. Maar het is vooral de Vlaamse Gemeenschap die in gebreke is gebleven. We zullen waarschijnlijk nooit met genoeg hulpverleners zijn. Maar dat is voornamelijk te wijten aan structurele problemen. Tijdens het gevangenisverblijf zijn de hulpverleningsmogelijkheden beperkt, er zijn een aantal interventies die vroeger hadden moeten gebeuren. Er zitten een heel aantal mensen uit de kansarme milieu die nooit geleerd hebben om verantwoordelijkheid op te pakken of zorg te dragen voor iets of iemand anders. Je kan — zeker in de gevangenis — niet alle heil van de hulpverlening verwachten. Eens veroordeelden opgesloten zijn, is het de voornaamste taak om het verblijf een beetje zinvol te maken.»

Mondig

Veto: In zijn voorontwerp bepleit professor Dupont het feit dat gedetineerden ook tijdens hun gevangenschap verantwoordelijkheid leren opnemen, ondermeer door het beklagrecht. U juicht zijn voorontwerp toe?

Ronse: «Ja, ik vind dat heel positief, vooral het beklagrecht. Maar het feit dat er nu eindelijk wordt nagedacht over een beginselwet is belangrijk. De rechtspositie van de gedetineerden, van de slachtoffers trouwens ook, is ondermaats. Zoals als het beklagrecht zorgt ervoor dat we de gedetineerden weer als volwaardige burgers gaan zien. Men bekijkt de gedetineerden als mondige burgers, dat is heel belangrijk in zo een totalitaire instelling. De vrijheidsberoving is voldoende als straf, daar moet niet nog een heleboel leed aan toegevoegd worden. Er zijn een aantal oplossingsmechanismen in de vrije maatschappij niet meer mogelijk voor gedetineerden: denk maar aan een echtscheidingsprocedure waar iemand geboeid moet verschijnen of het bezoekrecht van kinderen voor iemand die in de gevangenis zit, welke rechter gaat dat toekennen? De gedetineerde zal altijd een stuk recht op recht ontzegd worden, maar de beginselwet is een zeer grote stap in de goede richting.»

Veto: Ziet u nog positieve elementen in de beginselwet?

Ronse: «Vooral belangrijk is dat er een aantal rechten en plichten voor zowel de gedetineerden als de gevangenisdirecties vastgelegd worden. Het feit dat de slachtofferdimensie aandacht krijgt, is positief. Er is lange tijd geen rekening gehouden met het slachtoffer tijdens de strafuitvoering. Daarnaast wordt er voldoende aandacht geschonken aan de reklassering, men luistert naar de gedetineerden, naar wat op dat vlak hun initiatieven zijn in een detentieplanning. Het allerbelangrijkste voor mij is het feit dat men gaat proberen iets te doen aan de overbevolking en de middeleeuwse toestanden in de gevangenis.»

Kalmeerpillen

Veto: Is het geen gemis dat het voorontwerp enkel handelt over veroordeelden?

Ronse: «Dat erkent professor Dupont ook. Er is bijvoorbeeld ook een heel groot aantal voorlopige gehechten en geïnterneerden waar snel een rechtspositie voor moet uitgewerkt worden. Het meest schrijnend is dan de toestand van de geïnterneerden. Hen wordt — omwille van hun geestesstoestand en hun gevaar — een beveiligingsmaatregel opgelegd met de bedoeling hen te behandelen. Een aantal van hen zit bijvoorbeeld opgesloten in de hulpgevangenis. Het merendeel van die mensen wordt echter steeds opgesloten zonder dat ze veel behandeld worden, maar ze krijgen wel

veel kalmeerpillen. Dat vind ik het meest schandalige in onze Belgische gevangenis. Daar moet de Vlaamse regering dringend met geld over de brug komen in samenwerking met justitie.»

Veto: Is het in het witte tijdperk politiek haalbaar om zoveel aandacht te schenken aan gedetineerden?

Ronse: «Opkomen voor de rechten van de gedetineerden is niet bepaald een populaire bezigheid in deze tijden. Ik zie nochtans heel veel positieve signalen, ook vanuit het ministerie van Justitie. Dat zit bijvoorbeeld ook bij de Wet-Lejeune. De wet is, in het voorontwerp tot wijziging, in die zin verstrengd dat er unanimititeit vereist is van de Penitentiaire Commissie bij de vrijlating

van iemand voor die de helft van zijn straf heeft uitgezeten of veroordeeld is tot tien jaar of meer. Maar het voorstel van de beveiligingsperiode — een periode opgelegd door de rechter waarin de gevangene zeker niet vrijkomt — is niet opgenomen in de wet. Men maakt nog altijd een verschil tussen de rechter die straffoemeting uitspreekt en de rechter van de tenuitvoerlegging, de Penitentiaire Commissie dus. Dat vind ik positieve signalen. Maar het blijft natuurlijk een moeilijk terrein, dat blijkt uit het feit dat de Vlaamse regering zo weinig geld vrijmaakt voor daderhulp. Daar zijn niet veel stemmen mee te winnen.»

Raf Gerts

(foto: Bart Andriks)

Contactlenzen iets voor u? Trioptic biedt u een **COMPLEET CONTACTLENZENSYSTEEM VOOR 4000,-BF**. U krijgt voor zes maanden 6 paar zachte spherische maandlenzen (=maandlijks nieuwe frisse zuivere contactlenzen) incl. alle onderhoudsproducten van Allergan. Profiteer van onze voordelige probeerset voor 690,-BF. Een uitgelezen aanbieding. Alleen bij Trioptic. Doet!

TRIPTIC ADVISEERT **ALLERGAN**

Of liever lenzen?

Vraag de probeerset: slechts 690,-BF voor een paar zachte spherische maandlenzen + producten.

TRIPTIC

Vial Decosterstraat, 28A - 3000 Leuven - tel: 016/23.85.02

Meditatie tussen de toppen

Op donderdag 5 maart organiseert de Kultuurraad der Leuvense Studenten voor de zesde maal Ithaka, haar jaarlijkse manifestatie rond actuele beeldende kunst. Zestien jonge kunstenaars creëren een werk in situ, op lokatie in het Leuvense Sint-Maartensdal. Dit wordt aangevuld met een uitgebreid randprogramma waar creatieve bewoners van de buurt hun ding kunnen doen. Er ontstaat een happening waar kunst en stad elkaar vinden, en waar studenten en Leuvenaars gekonfronteerd worden met kunst. Tijd en ruimte om te genieten, te reflecteren en feest te vieren.

Kultuurraad is de Leuvense overkoepelende studentenorganisatie die zich bezighoudt met kunst en cultuur. Het biedt een forum voor geïnteresseerden en vertegenwoordigers van alle fakulteitskringen, om mee het stedelijke en universitaire cultuurbeleid te bespreken en te bepalen. Kultuurraad heeft iets met de stad. Het kunstparcours Ithaka concentreerde zich vorig jaar op de Leuvense Vaartkom. Dit jaar blijkt de stedenbouwkundige bekommernis van Ithaka opnieuw, nu in het Sint-Maartensdal: *Ithaka retour*, een terugkeer naar de stad.

Ruimteschip

De terugkeer naar de stad is op meerdere manieren te begrijpen. Een jaar na *Ithaka Excité*, in de Vaartkom, is er een terugkeer naar de binnenstad. Belangrijker is de keuze voor de stad zelf, voor een site waar de stad zich laat kennen in haar stedelijkheid. Zo was de Vaartkom een snijpunt van infrastructurale netwerken. Sint-Maartensdal is een sociale woonwijk van de modernistische architect Renaat Braem, iemand die gedurende zijn gehele carrière het gebrek aan stedenbouwkundig beleid in België aanklaagde. Sint-Maartensdal, gebouwd in de jaren zestig, moest autonoom kunnen functioneren, als een stad in de stad. Door een wisseling van coalitie liep er echter één en ander mis: het sociale apparaat, zijnde een school, bibliotheek, kinderopvang, winkels en dergelijke, werd weggeplaat. De wijk kreeg enkel een woonfunctie toebedeeld en is voor de andere voorzieningen aangewezen op de omliggende stad. Vandaag lijkt de futuristische wijk een losgeslagen ruimteschip, als een ufo in de stad, volkomen vreemd. Door het tonen van kunstwerken op lokatie probeert Ithaka dit vergeten stadsdeel terug te nemen in het stadsweefsel, zij het maar voor even. De wijk zelf staat op een drempel, ze wordt gerenoveerd vanaf april 1998 door architect Ludo Bekker van architectenburo A33. Precies op dit keerpunt krijgen zestien jonge beeldende kunstenaars de kans een project op lokatie te creëren, en zo de *retour* te thematiseren of van voetnoten te voorzien.

Spiegel

Een kunstproject moet getuigen van de nodige dynamiek wil het overleven. Ithaka stuurt dan ook jaarlijks haar ideeën bij en zoekt een nieuw profiel dat beantwoordt aan de lokaties, actuele thema's en een snel wisselende kunstwereld. De keuze voor een enkele buurt in Leuven heeft implicaties voor het parcours, dat er nu eerder uitziet als een kluster. De kunstwerken zijn gemaakt voor lokaties in en om de wijk Sint-Maartensdal, falocentrisch gestructureerd rond de hoogste toren van Leuven. Iedereen kan er vrij rondwandelen, toeschouwers worden niet bij de hand gehouden maar kunnen stap voor stap de kunstwerken en verborgen hoeken en kantjes van de buurt ontdekken.

De kunstenaars staan zelf ook op een

drempel. Afgelopen jaren presenteerde Ithaka werk van studenten van kunstschoolen, maar dit jaar werd uit een ruimer veld gerekruteerd. Sommige kunstenaars volgen nog een hogere kunstopleiding, anderen zijn reeds afgestudeerd en al of niet op weg naar meer professionele erkenning. De

diskussie, na wikken en wegen door een werkgroep van zo'n twintig studenten. Zestien kunstenaars presenteren vijftien werken, verborgen en nauwkeurig geïntegreerd in de wijk die een gevoel van leegte, van niet-ruimte in zich draagt. Hedendaagse kunst vindt haar plaats, verankerd

geleden geïnterviewd werd door Veto naar aanleiding van Pre-Ithaka. Deze randprogramma is geen vrijblijvende aanvulling op de kunstwerken van Ithaka retour, maar een schakel die verschillende publieken verbindt. De droom van een geïntegreerd cultuurbegrip — dat helaas nog steeds als

(foto Jeroen Lisséris)

grotere maturiteit van kunstenaars die al iets langer in het vak zitten komt de kwaliteit van de werken ten goede. Allemaal creëren ze nieuw werk voor diverse lokaties in Sint-Maartensdal. In tegenstelling tot de oppermachtige industriële ruimtes in de Vaartkom waar de meest eksuberante, bizarre en lelijke kunst haar plaats kon vinden, zijn dit jaar meer subtiele ingrepen in de ruimtes aangewezen. In zekere zin staan de kunstenaars dus voor een grotere uitdaging: een creatie op lokatie houdt meer in dan passen tussen twee muren. De ruimte op zich, het gebouw errond, maar eveneens de buurt en haar plaats in de stad, het discours van architect en renoverend architect zijn uitgangspunt voor een *site-specific* kunstwerk. Het uiteindelijk geïntegreerde resultaat is een greep uit tal van ingestuurde ontwerpen, een keuze na

in de schoot van de stad. Maar ook de stad ontdekt zichzelf opnieuw nu ze een spiegel voorgeschilderd krijgt.

Crooner

Een kunstproject inplanten in een sociale woonwijk is niet vanzelfsprekend, het moet zich aanvaardbaar weten te maken. *Ithaka retour* heeft een uitgebreide buurtwerking, die verschillende delen omvat. Samen met het buurtcomité en het plaatselijke Steunpunt werden bewoners ingelicht en betrokken. Er werden workshops toneel en graffiti georganiseerd met toonmomenten op de dag zelf. Bewoners die creatief actief zijn, stellen tentoon in het Steunpunt, of brengen een performance in de centrale tent. *Top of the bill* wordt crooner Guido de Belder, die enkele weken

een utopie wordt beschouwd en men vaak niet serieus neemt — lijkt werkelijkheid te worden: het project wordt toegankelijk voor studenten en bewoners, Leuvenaars en niet-Leuvenaars, jongeren en ouderen, kunstfreaks, dilettanten en leken. De kunst wordt uit haar ivoren toren gehaald en met haar voeten op de grond gezet, ze wil niet elitair zijn, maar richt zich tot iedereen.

Zo kan een kunstmanifestatie een feest worden, een happening met interactie tussen allerhande mensen onderling, de kunstwerken en de stad. Konfrontaties worden er boeiender door, de kunst wordt rijker door de hoeveelheid verschillende ogen. Voor één keer brandt de lamp in het dal en is er plaats voor meditatie tussen de toppen.

Jeroen Peeters

Angelo Vermeulen met foto en film in Toren 1

Onbeperkt uitzicht?

Oe Ithaka-ploeg is dit jaar bijzonder streng geweest: slechts zestien kunstenaars haalden de eindmeet en kregen een kans om hun artistieke aspiraties voor te stellen aan het grote publiek. Geen grote namen op Ithaka, wel jonge kunstenaars, geplukt uit de hogere kunstopleidingen of gevonden op zomertoonstellingen met jong talent. Eén van hen is Angelo Vermeulen, ekoloog van opleiding en geboeid door waarheid, vereenzaming, perseptie en fotografie.

Niet elke kunstenaar is er één die eenzaam en alleen op een zolderkamer zijn ideeën, gevoelens of angsten probeert te uiten. Angelo Vermeulen neemt elke morgen samen met enkele duizenden anderen de trein naar Brussel om er te genieten van

zijn 'nine to five job' als ekoloog. Na vijfen is er tijd voor zijn kunstenaarschap en ontwikkelt hij de beelden die hij op reis naar Brussel, door Vlaanderen of in de rest van de wereld op de gevoelige plaat vastlegde. Een ekologischer fotograaf? "Ik wil zeker geen natuurfotograaf zijn. Ik ben heel sterk geïnteresseerd in levensatmosfeer. Vereenzaming en verstilling zijn dan wel klassieke gegevens binnen de fotografie, maar boeien mij enorm: het natuurlijke, het gevoel van verlatenheid, het existentiële. In fotografie kan je snel een portret creëren van iemand dat niet waarachtig is. Ik denk dat dat eigenlijk mijn drijfveer is: zoeken naar waarheid, naar de waardenatmosfeer van dingen. Door de oppervlakte leren kijken, door een sfeer die er niet echt is, op zoek naar de dingen die eronder liggen."

Terugkerende thema's in Vermeulen's fotografie zijn de desolate steden en vreemde landschappen. "Als je eerlijk bent tegen-

over jezelf, begin je na een tijdje eigenschappen in je werk te herkennen. Het is niet zo dat je begint rond een bepaald thema dat je interesseert. Dat komt gewoon op een dag. Wat ik nu doe, interesseert mij heel fel, en ik voel dat ik er een boodschap in kan overbrengen. Als je biografieën van kunstenaars leest, lijkt het soms of ze geniaal waren, maar dat is meestal toch niet zo. Alsof ze op hun tweentwintigste al een concept voor ogen zouden hebben dat ze enkel nog hoefden in te vullen."

Automaat

"Voor de installatie op Ithaka ben ik vertrokken van een idee van Renaat Braem. Hij hechte veel belang aan het contact van de bewoners met de omgeving, wou ze een gevoel geven van opgenomen-zijn in de groene oase rondom de torens. Ik ben daar dan over beginnen nadenken: hoe is die balans nu, veertig jaar later? Vandaar de titel van de installatie: 'onbeperkt uitzicht 58/98'. Nu lijkt alles veel meer gefragmenteerd en lijkt niets wat het is." Fragmentatie en perseptie, twee verhalen die je kan terugvinden in de installatie van Angelo

vervolg op p. 11

Zonder titel, inkt op papier

Ithaka is terug. Nadat Kultuurraad vorig jaar met de 'Art of Fate'-ekspo in het voormalige Philipsgebouw en Ithaka Excité aan de Vaartkom de randen van de stad eventjes uit hun grijze bestaan tilde, maakt ze met Ithaka retour dit jaar een opmerkelijke terugkeer in de binnenstad met een fokus op Sint-Maartensdal. In feite is het slechts een halve terugkeer want vanuit de optiek dat kunst meer dan louter artistiek engagement veronderstelt, toont Ithaka retour deze keer een rand in het centrum: de maatschappelijke rand. Zestien jonge kunstenaars werden verzocht zich te laten inspireren door iets wat torenhoog prijkt als een bakken van de betoncultuur maar ons voor de rest meestal onverschillig laat, alsof het er niet stond. Hoe deze kunstenaars met hun ingrepen het tegendeel beweren, mag je donderdag 5 maart zelf meemaken. Hier alvast een kleine voorstelling.

Niemand kan nog ontkennen dat Sint-Maartensdal de hemel op aarde voorbij is, in negatieve termen althans. Een verdwaalde student zonder stadsplan en niet gespeend van enige pseudo-romantische ervaringen zou zich nog enigzins kunnen verbazen bij de troosteloosheid die van deze buurt aldruift. Voor wie ondertussen vertrouwen is met het Leuvense stadsbeeld, is Sint-Maartensdal niet meer dan een hoop verwaarloosde appartementsblokken. Renaat Braem, de architect van het complex, had nochtans het beste voor met zijn plannen. Met een uitgesproken visie op de menselijke conditie in een geïndustrialiseerde wereld, bekommerde hij zich vooral om haar bewoners. Doch, wanneer Sint-Maartensdal in de jaren '60 de inzet werd van een politiek spel tussen katholieken en socialisten ging dit ten koste van Braems oorspronkelijk opzet, namelijk het scheppen van een leefbare omgeving. Het resultaat is min of meer bekend: hoe lager in Leuven werd gebouwd naar de katholieke huisje/tuintjes-normen hoe meer de torens

zich vervreemden van de rest van de stad.

Melig

Daar de kunstenaars zich hebben laten leiden door de tristesse die deze buurt 'siert', mag blijken uit de geselecteerde projecten. Een tema of concept bleek dus niet echt nodig gezien de zonderlinge verschijning van deze wijk op zich al om een kritische benadering roept. In vele werken schuilt dan ook een impliciete aanklacht of tenminste een vraagstelling. Zo vormt een kanon, dat door een beslissing van twee hooggeplaatsten op een nieuwjaarsreceptie als aandekken op het grasplein geplaatst werd, de aanleiding voor Hilde Broodthaerts om de absurditeit van een oorlogstuig te midden van een woonwijk aan te tonen. Verpakt in aluminiumfolie krijgt het kanon een zilverglans die het tot niet meer dan een kitscherig pronkstuk maakt. Meer dan honderd winkelkarretjes tegen een schuin aflopend dak verbeelden voor Jurgen Gregoir de overdaad van een op hol geslagen consumptie, met andere woorden de supermarkt-versie van de Nazareth-crash. Eenzelfde kritiek op een ongeremde koopdrang gaat uit van het werk van Dimitri Dumortier. Hij sculpteert stukken sunlightgezet tot reliëfs naar reclamemodellen, andere verpakt hij in een verleidelijke vorm van thinprint. Eenmaal gekocht vallen ze stuk in de lade van de machine en laten hierdoor de koper op zijn honger, in dit geval op zijn stank zitten. Goede kunst frustreert.

Onder de deelnemende projecten, waarvan het grote deel installaties, zijn ook enkele videowerken te zien. Caroline Cereghetti's werk ligt in de lijn van de 'surveillance-art': twee beeldschermen tonen lege ruimtes die geregistreerd worden door een camera vanuit een vaste positie. Melige stationsmuziek maakt de verveling compleet. Of het wachten op de volgende sekswens de moeite loont, is zeer de vraag. De banale gestikularaties die hierop volgen, zijn immers zo weer voorbij. Goede kunst frustreert. In tegenstelling tot de neutraliteit waarmee Cereghetti lege ruimtes in beeld brengt, is Ward Hermans meer begaan met de sociale interactie die zich op dergelijke plaatsen afspeelt. In de inkomhal van torens

2 probeert hij, door middel van een met faiencetegels beklede tafel en een gemantuleerde projectie van deze tafel in een natuuromgeving, deze hal op te waarderen tot een ontmoetingsruimte. De bewoner wordt bij deze installatie een bezoeker die met de bezoeker, die geen bewoner is, in communicatie kan treden. Hoe we de realiteit van achter glas ervaren, is het vertrekpunt van Angelo Vermeulen's video's en video-stills. In de gelaagdheid van foto's van een film, film en gefilmd object wil hij de verdwijning van elk oorspronkelijk gegeven in de huidige beeldcultuur onderzoeken. Evengoed kan dit het relax zijn van iemand die stilaan wegkwijnt op de achterbank van een auto, naar buiten staart en elke zin voor realiteit verliest.

Trucker

Net zoals twee edities geleden tast Kris Maes zijn lichamelijke grenzen af in een performance. Ditmaal maken slakken op zijn huid hem het leven zuur. Omdat lichamelijke masochisme meestal gepaard gaat met een vorm van erotisch exces, versterkt de projectie van porno-fragmenten de lust/onlust ervaring van Maes's aangename kwelling. Dimitri Cools is ook lang geen Ithaka-erstelling meer. Nu hij al een tijdje het leven van een truckchauffeur leidt, is zijn kunstenaarschap eerder zingevend dan beroep. Een jongen naar ons hart. Op Ithaka laat hij ons de beslomeringen zien waarmee een trucker dagelijks in contact komt. Samen met een collega-chauffeur uit Sint-Maartensdal brengt hij allerlei kleinvonden aan die indices zijn van het leven *on the road*. Marleen Eyckerman is een derde oude bekende op Ithaka retour. Met twee mixed media-sculpturen en enkele fotovergrotingen representeert ze de dualiteit van de mens in een cocoon. Hoewel in haar werk vooral de esthetiserende kwaliteiten in het oog springen, zit de universeel menselijke spanning van een 'moeten' uitbreken en een in de cocoon 'willen' blijven er evenzeer in vervat. 'Dub it, next' van Bert Danckaert bestaat uit een reeks digitaal gemantuleerde beelden waarin de wijk centraal staat. Ter plekke gevonden beeldmateriaal wordt zodanig gerekupereerd dat de sample

in een verrassende dialoog met het origineel treedt. Niet zonder enige vorm van stellingname wijst hij op de mogelijke ont-heming waar een dergelijke woonsituatie zich toe leent. Wat dan overblijft, is enkel nog het beeld van wat werd verlaten, van een verleden. Van dit verleden maakt Anja Van Etveldt gebruik om haar twintigtal foto's tellende fotoreeks als een persoonlijk archief naar voren te brengen. Een foto zegt veel, tintelt nog veel meer. Als je de laatste ziet is de eerste lang weer vergeten. Is het belangrijk? Weet ik niet, het frustreert alleszins.

Schacht

Torens zijn naast vjadukten ideaal om hoogtevrees te overwinnen door te springen wanneer het gelach beneden te luid wordt. Toch lijkt geen van de kunstenaars de suicidale toer op te gaan. Het signalisatiemantje van Gauthier Pierson op de spits van toren 1 is een onschuldige blikvanger die vanop verschillende point de vues in de stad opgemerkt kan worden. Gratis deze keer, zonder mini-teleskopen op munten. Koen Meyers en Peter Boelens spelen eveneens in op de duizelingwekkende hoogte van de torens. Op het nauwkeurig afgemeten tijdsinterval van vijftien seconden vallen esdoornhelicoptertjes naar beneden in de schacht van dezelfde toren. Een combinatie van humor, wetenschap en kunst. Geen dwarrelende speledingetjes maar willekeurige druppels zijn het onderwerp van een licht- en geluidspel ontworpen door Steven Van Overmeiren. Telkens als een druppel valt, wordt deze begeleid door een lichtstraal. Van Overmeiren lijkt hiermee een eigenzinnige interpretatie van de eeuwenoude contrapasso-mariëring te geven, alleen het slachtoffer ontbreekt nog. Jan Pillaert is een buitenbeentje. Twee bastuba's, één door Pillaert zelf en de andere door Erwin Borghleuens bespeeld, volgen allesbehalve duidelijke partituren. Abstrakte inktstreken op papier zijn de grafische betekenisdragers waarop beide muzikanten hun spel de vrije loop laten. Of zoals de grote Clifford Still ooit zei: 'One brushstroke is freedom'.

Stefan Huber

vervolg van p. 10

Vermeulen. In een appartement in Toren 1 werden verschillende beelden samengebracht: video, foto's en foto's van video. Vermeulen trok met een videokamera langs verschillende steenwegen in Vlaanderen en filmde er vanuit zijn wagen de ruimtelijke ordening. Het resultaat? Automaten, tankstations, shoppingcentra enzovoort. "We brengen tegenwoordig heel veel van onze tijd door achter glas, achter het glas van de auto af dat van de trein. We zien stukjes werkelijkheid voorbijflitsen, maar kunnen ze niet vatten. Wanneer je je er bewust van wordt, zijn ze alweer verdwenen. Ook televisie heeft dat: je kijkt naar iets, maar het is er niet, het beeld zit niet in dat kastje. Eigenaardig, niet? Eenzelfde gevoel heb ik op steenwegen. Je ziet daar pompstations en automaten, maar wat betekenen ze eigenlijk? Wat kan een autoaat je nu vertellen?"

Finistere

Een tweede verhaallijn is die over fragmentatie. "Tegenover Braems's onbepaalde uitzicht wil ik het fragmenteren van het beeld plaatsen. Je kan niet alles meer overschouwen, je krijgt te veel impulsen en moet ergens keuzes maken. Net zoals de open ruimte in Vlaanderen versnipperd lijkt in weekendhuisjes, winkelketens en lintbebouwing, wordt ons beeld ook opgesplitst in verschillende fragmenten". De videofilm over de steenwegen wordt integraal getoond. Daarnaast maakte Vermeulen ook foto's van enkele stills van de film: frag-

menten van een steenweg waarop de korrel en tekstuur van de videofilm nog te zien zijn. Het onbepaalde uitzicht van Braem wordt ook letterlijk in fragmenten opgesplitst: zo wordt het raam van het appartement waarin Vermeulen de installatie plaatste met een houten plaat dichtgemaakt. In deze plaat zijn gaten gemaakt die het onbepaalde uitzicht aan banden leggen. "Je moet kiezen door welke opening je gaat kijken, je moet toegeven dat het globale beeld je ontsnapt."

Vermeulen zit niet stil: naast Ithaka Retour staan nog andere projecten op stapel. Zo werd hem gevraagd foto's te maken voor de tentoonstelling 'Nakuru, een stad in Afrika' die de komende week in het stadhuis te zien zal zijn. Een maand later trekt hij naar Santiago De Compostela. "Een tijdje geleden heb ik daar rondgetrokken en heb een fotoreportage van de streek gemaakt. Finistere of Finis terrae — omdat men vroeger dacht dat dit het einde van de wereld was — is eigenlijk heel Iers. Bizar hoor: regen, Ierse pubs en doedelzakken. Een paar vrienden vroegen of ik mijn foto's niet in hun cultureel centrum wou tentoonstellen. Volgend jaar wil ik een volledig jaar met fotografie bezig zijn. Ik heb een hele reeks kleurfoto's liggen, die ik heb gemaakt onderweg naar mijn werk, vanuit de trein of te voet. Daar zou ik heel graag reeksen of composities van maken." Te midden van alle dromen en activiteiten ligt Ithaka. Hoe ziet Vermeulen dit project binnen het geheel? "Ithaka is eerlijk, zonder pretentie. Dat vind ik een fijn idee. Ithaka biedt mij de ruimte om mijn werk aan een

groot publiek te tonen, dat doet goed. Wat heb je nu aan een stapel foto's in je kast waar niemand naar omkijkt? Ithaka biedt ook ruimte tot experiment, het is de eerste keer dat ik met verschillende media tegelijk bezig ben binnen één installatie: zowel foto's als film als foto's van film komen aan bod."

"Ik ben gepassioneerd door heel de planeet, door verstedelijking en natuur, niet als tegenpolen maar als twee dingen die door elkaar lopen. Wat mij intrigeert is het organische, het door de oppervlaktelaag heen proberen zien: de stad als beton- en

asfaltdeken op de aardbol. Aan de ene kant ben ik een aëromantiscus die houdt van weidse natuurlandschappen en het oergevoel, aan de andere kant ben ik iemand die houdt van het nihilistische van een desolate stad en een leefcultuur vol littekens. Dat zijn twee uitersten, maar ze hebben allebei met waarheid te maken. Een weids natuurlandschap heeft iets oprecht, een stadslandschap dat gekrast is, de verf van een gebouw, het beton dat opengebarnen is, de ziel die je voelt, dat vind ik ook waarheid."

Veronique Patteeuw

**DE
BOEKENBEURS:
EEN GROTE
ONTDEKKING!**

BOEKEN & STRIPS LITERATUUR & ROMANS

De Centrale Boekhandel is in aantocht! Het complete magazijn wordt tijdelijk verplaatst. Ruim 100.000 kilo boeken. Soms verkleurd of met ezelsoor. Het voordeel spreekt boekdelen. **Alles gaat weg voor een fractie van de oorspronkelijke prijs.**

SCIENTIFIC BOOK SALE

Een gigantisch aanbod van wetenschappelijke boeken. Duizenden titels voor elk vakgebied. Tekstboeken, manuals, atlassen, woordenboeken, teveel om op te noemen. Soms een druk of editie ouder, echter het verschil zit hem in de prijs.

**BUILD UP YOUR
OWN LIBRARY.
HUGE SAVINGS!**

DISCOUNT UP TO 90%

ZE ZIJN ER ALLEMAAL

Allende · Van Dis · Palmen · King ·
Van Istendael · Lanoye · Ludlum · Claus ·
Vestdijk · Brusselmans · Theroux · Rushdie ·
Campert · Van Kooten · Van der Heijden ·
Komrij · Mulisch · Wang · Zwagerman ·
Enquist · enz. enz. enz.

TIP Wees er tijdig bij, want dit wordt echt uniek en dan geldt

**KWART MILJOEN BOEKEN
10.000 COMPUTERBOEKEN MET
CD-ROMS - DISKS - SOFTWARE**

DE CENTRALE BOEKHANDEL

LEOPOLD DE WAEPLAATS 12 - 2000 ANTWERPEN

TEL. INFO: 03 23 89 651

••VOORVERKOOPDAG••

Profiteer van de 1e keus

DONDERDAG 12 MAART 14-21 UUR

VRIJDAG
13
MAART
10-21 UUR

ZATERDAG
14
MAART
10-19 UUR

ZONDAG
15
MAART
10-17 UUR

**BRABANTHAL
LEUVEN**

Per bus óók in het weekend!

'N GREEP UIT HET ASSORTIMENT!

- ▶ ABELL&MORRISON EXPLORATION OF THE UNIVERSE 6th.ed. 321
- ▶ BANWELL FUND. OF MOLECULAR SPECTROSCOPY 3rd.ed. 150
- ▶ BATES GDE. PHYSICAL EXAM. & HISTORY TAKING 5th.ed. 511
- ▶ CUNNINGHAM WILLIAMS OBSTETRICS 19th.ed. 663
- ▶ DAVIS&SALOMON WORLD OF BIOLOGY 4th.ed. 378
- ▶ DAVYDOV QUANTUM MECHANICS 2nd.ed. 245
- ▶ FEWKES&CHENEY ILLUSTR. ATLAS CUTANEOUS SURGERY 13.90
- ▶ FLOYD ELECTRONIC DEVICES 2nd.ed. 178
- ▶ GREELEY PLANETARY LANDSCAPES 2nd.ed. 150
- ▶ HUDSON&NELSON UNIVERSITY PHYSICS 2nd.ed. 473
- ▶ KISHLANSKY CIVILISATION OF THE WEST set à 2 178
- ▶ KOZEN DESIGN & ANALYSIS ALGORITHMS 90
- ▶ LEHNINGER BIOCHEMISTRY 2nd.ed. 340
- ▶ LUTGENS ESSENTIALS OF GEOLOGY 3rd.ed. 112
- ▶ MARGULIS ILL. FIVE KINGDOMS - '97 nr. 1 - 48
- ▶ MERESTEIN&KAPLAN HANDBOOK OF PEDIATRICS 17th.ed. 226
- ▶ MURRAY HARPER'S BIOCHEMISTRY 23rd.ed. 321
- ▶ SCHROEDER FRACTALS, CHAOS, POWER LAWS 207
- ▶ TIERNEY&McPHEE CURRENT MEDICAL DIAGN. & TREATMENT 568
- ▶ THURMAN ESSENTIALS OF OCEANOGRAPHY 3rd.ed. 150
- ▶ ZUMDAHL CHEMISTRY 3rd.ed. 378

▶ SNUFFELHOEK ▶ MENS EN MAATSCHAPPIJ ▶ KUNST&MUZIEK ▶ HISTORIE
▶ BUSINESS ▶ WOORDENBOEKEN ▶ HOBBY&REIZEN ETC. ETC.

**WHY
PAY
MORE?**

Een oude boom verplaatst ge niet

Augustus 1914. Duitse troepen trekken Leuven binnen. Anna Dewit is amper één maand oud en ontsnapt aan 'le sac du Louvain', het platbranden van een deel van de stad door de bezetters. Anna's moeder vlucht met niets anders dan haar enige dochter en een 'tuterfles' naar de Jozefieten terwijl vele burens stikken in hun kelders. Haar vader, Pikke Dewit, neemt dienst in het leger en komt pas na enkele maanden gewond terug. Haar moeder lengt de dure, gesmokkelde melk aan met water. Anna Dewit wordt er vierentachtig jaar later elke dag aan herinnerd: ze lijdt aan botontkalking, een ziekte als gevolg van een tekort aan melk. Het wandelen valt haar lastig, maar ze blijft niet bij de pakken zitten. Ondanks haar hoge leeftijd, vierentachtig jaar oud — of is het jong? —, is Anna een energieke vrouw die het leven zo goed mogelijk probeert te dragen. Anna is niet alleen de oudste bewoner van de blokken van Sint-Maartensdal, ze woont er al het langste van allemaal. Haar levensverhaal is dan ook sterk verweven met de geschiedenis van de toren, haar toren.

"Ik ben in Leuven geboren, ik zou zo graag in Leuven sterven", zegt Anna's moeder op een dag. Ze is de verhuizingen van het éne gehuurde huis naar het andere beu en ze wil 'in 't stad' in haar eigen woning leven en sterven. We schrijven anno 1965 als de twee — vader is reeds in 1922 gestorven — hun intrek nemen in appartement 1031 in toren 1 in het Sint-Maartensdal. De bouw van het Sint-Maartensdal is nog volop aan de gang en ze hopen dat ze er voorgoed kunnen blijven. "We waren heel gelukkig samen in onze toren. Jaja, onze toren, want andere mensen spreken toch ook over 'ons huis'?" Zeven jaar later sterft moeder en Anna blijft alleen achter.

"Ik ben in mijn appartement op de derde verdieping, zelfs na de dood van mijn moeder, nooit ongelukkig geweest. Ik voelde me nooit eenzaam want altijd waren daar mijn ballerina's," zegt ze levendig. "Weet ge wat dat zijn? Dat zijn de meeuwen en de duiven die voor mijn raam komen dansen, net als ballerina's. Ze spreken tegen mij en ik versta hun taal. Ze komen om eten vragen en dat geef ik hen". Entoesiast gaat ze verder: "En daar kon ik altijd naar de mensen en de auto's op straat kijken." Haar appartement was volgestouwd met herinneringen aan vroegere tijden: oude foto's van haar vader als sjampetter, van haar fiere moeder en van Anna als jonge

vrouw; woordenboeken en kursussen Engels, Frans en Spaans die ze aan het GLT en het Ministerie van Onderwijs volgde nadat ze op pensioen ging, kruiswoordraadsels van een spelnamiddag in het Steunpunt, affiches van de inzamelakties voor mensen in nood uit Joegoslavië en Somalië, die ze enkele jaren geleden organiseerde, twee

mee: "Ik voel me hier zo eenzaam. De mensen en auto's op straat zijn zo klein. Ik moet al uit mijn raam hangen om ze te zien. Vroeger, vanop het derde, kon ik dat gemakkelijk. Het is niet nodig dat ze praten tegen mij of zo, maar ik heb gewoon mensen rondom mij nodig. Weet ge, zelfs in de hal of in de lift kom ik niemand tegen. De

"Quelle vie? C'est vraiment une vie de chien," en ze wordt kwaad. "Door de verhuis word ik zot. Ik vind hier niets meer terug. Ze hebben hier gewoon alles op de grond gesmeten. Kent gij geen truc om alles terug te vinden. Waar zijn mijn gele stickertjes van de mutualiteiten nu naartoe?" Een man van het verhuisbedrijf brengt vlug

tekeningen van een negenjarig Marokkaans meisje dat ze nog steeds helpt met haar huiswerk. Zo werd appartement 1031 haar woning, de thuis waar ze zo naar uitkeek.

Weesgegroetje

"Maar wat hebben ze me nu aangedaan," vervolgt ze op een ongelukkige toon ons gesprek, "op het veertiende gezet?" Door de restauratiewerken aan toren 1 moest Anna verhuizen naar toren twee op de veertiende verdieping. Veto's argument dat ze nu toch een mooi uitzicht heeft, slaat ze weg: "Mijnheer, een oude boom verplaatst ge niet. Ofwel zal ze gaan scheef groeien of ze gaat sterven. Achtentwintig jaar heb ik in mijn toren gewoond en nu hebben ze me hier gezet". Eenzaamheid is misschien de ergste ziekte onder de vooral bejaarde bevolking van het Sint-Maartensdal. Ook Anna Dewit heeft het er moeilijk

mensen van toren 2 beschouwen mij als een indringer en zien me niet staan. En ik pak niet graag alleen de lift. Daarom zeg ik de tafel van zeven op, of een weesgegroetje of een onzevader. Dat duurt precies even lang om boven of beneden te geraken en dat doet mij mijn angst even vergeten." Ook de activiteiten die voor de mensen van het Sint-Maartensdal georganiseerd worden, brengen niet veel zoden aan de dijk. "Ofwel zijn de mensen niet geïnteresseerd en stoppen ze ermee, ofwel praten de mensen niet veel met elkaar," vertrouwt ze ons toe.

"Vraagt ge u niet af waarom ik nooit getrouwd ben geweest," vraagt Anna. "Ik had een liefke toen ik vier was, 'Ieste' noemde ik hem. Auguste was zijn echte naam, maar dat kon ik niet uitspreken. 'Ieste' was een jaar ouder dan ik. Op het einde van de oorlog zijn we samen eens weggegaan. Mijn papa werkte bij de politie en meteen kwamen ze ons zoeken. Toen ze 's middags efkens stopten om te eten, vonden ze ons. We waren gaan eten. Ziet ge, weglopen gebeurde al in die tijd. Daarna heb ik nooit meer een relatie gehad. Bovendien mocht ge als onderwijzeres in mijn tijd niet trouwen."

nog een spiegel uit haar oude appartement langs. "Ik heb een kalender gekocht om af te tellen. Elke dag mag ik een papertje afrekken en als de kalender leeg is, mag ik terug naar mijn huis. Vierhonderd dagen, mijnheer. Ik hoop dat de werkers dan nog niet teveel betaalde congé of grève maken want dan duurt het nog langer. Misschien ben ik al dood voor de restauratie af is, maar ik zou zo graag teruggaan naar mijn toren." Als ze de affiche van Ithaka retour ziet, reageert ze eerst heel entoesiast op de toren als ruimteraket maar zucht daarna: "Elke keer ik er passer, word ik verdrietig."

Gelukkig zijn de 'ballerina's haar naar haar nieuwe woonplaats gevolgd. Anna kikkert er van op: "Ze vliegen zelfs tot tegen de vensters. Ik ben er zeker van dat ze deze zomer binnen zullen vliegen als ik het raam openzet. Ze zijn de enige levende wezens die ik hier zie want ik krijg bijna geen bezoek. Ik ben hier niet gelukkig mijnheer, maar ik zal moeten proberen me hier aan te passen, hé." Net voor ons vertrek vindt Anna haar gele mutualiteitstickers terug: "Ziet ge wel dat ze hier ergens lagen. Ik word zot van die verhuis."

Bert Vandenbussche

Jan Hoet en Louis Tobback in de ring

Op woensdag 4 maart organiseert de Kultuurkommissie samen met Ithaka retour een 'Uur Kultuur' rond beeldende kunst met een debat over kunst in de stad. De Leuvense burgemeester Louis Tobback treedt in het strijdperk met Jan Hoet, befaamd tentoonstellingsmaker en directeur van SMAK, het Gentse museum voor actuele beeldende kunst. Eric Bracke, cultuurjournalist bij De Morgen, houdt de partijen uit elkaar.

Kunst in de stad is een erg actueel thema. Jan Hoet haalde onlangs nog uit naar het kunstbeleid van de stad Gent. Hij heeft een grondige hekel aan saae onderwerse burgerlijke kunst, die misschien wel het blazozen van de stad wil oppoetsen, maar geenszins een stedelijke gevoeligheid heeft. In de handen van Louis Tobback wordt Leuven zelf een kunstwerk, met nieuwe straten en pleinen. Misschien is 'kunstwerk' een ongelukkig gekozen metafoor. Onlangs, op de akademische zitting die de Stichting Stad en Architectuur opende, kwam Tobback volstrekt reaktionair uit de hoek: "Het is spijtig dat er vandaag geen 'Hausmannisatie' meer mogelijk is, architecten willen per se hun ding doen zonder eerst naar de burens te kijken." Het lijkt erop dat deze visie weinig oplevert voor de huidige stedenbouw. Hausmann was de architect die tijdens het Tweede Keizerrijk Parijs ombouwde tot een uniforme stad, als een toonbeeld voor de rechtlijnigheid en het *bellevue* van de macht. Of Leuven in zo'n hoedanigheid plaats wil maken voor kunst is zeer de vraag, wellicht eerder voor bronzen streekgerechten en burgerlijke kitsch.

(jp)

Twee heren van stand die allebei een duidelijke mening hebben en geenszins op hun mond gevallen zijn, treden met elkaar in de ring, ze zullen er een lap op geven. Een teatrale aanloop op de kunstthapening de dag erop, in de stad zowaar. Woensdag 4 maart tussen 13.00 u en 14.00 u in aula Pieter De Somer. Nadien kan men vragen stellen.

Ithaka retour: programma

- 13.00 u: Openingsperformance 'Inktpatroon 2' door Jan Pillaert
- 14.00 u - 23.00 u: Parcours rond actuele beeldende kunst
- 23.00 u: Fuif in Silo
- Alle informatie over parcours en kunstenaars is te verkrijgen in de centrale infotent.
- De buurtwerking van Ithaka leverde dit jaar heel wat op. Verscheidene bewoners uit Sint-Maartensdal zijn creatief actief en krijgen een forum op Ithaka retour.
- Randprogrammatie in de centrale tent:
  - 14.30 u - 15.00 u: Country and Western-show door de Schollaert Sisters
  - 15.30 u - 16.00 u: The Guido De Belder show
  - 17.00 u - 19.00 u: graffiti-workshop bij het jongerenpaviljoen
  - 17.00 u: jeugdtonnel
  - 19.00 u - 20.00 u: voetbal op de parking
  - 21.00 u - 21.30 u: The Guido De Belder show
- Er is ook een doorlopende tentoonstelling met werk van bewoners van Sint-Maartensdal in het Steunpunt tussen 14.00 u en 21.00 u.
- Ithaka op Internet: <http://www.stuc.kuleuven.ac.be/kura>

lezersbrieven

vervolg van p. 2

gelijkheden, terwijl ze anderzijds hun ogen sluiten voor het verschrikkelijke wapenarsenaal van de VS, de bondgenoten in het Westen, Israël en Saoedië-Arabië.

De twee laatste voorbeelden zijn nu niet onmiddellijk de meest democratische landen. Saoedië-Arabië bijvoorbeeld is veruit het meest fundamentalistische — in de echte betekenis van het woord — land ter wereld. Nochtans wordt hier in alle talen over gezwegen.

Er wordt ons verteld dat Irak meer dan tweehonderd ton VX zenuwgas en 8400 liter van het biologische wapen anthrax bezit. Beide wapens werden ontwikkeld in het Westen. De VS had er in de jaren tachtig geen problemen mee dat Irak niet alleen over chemische wapens beschikte, maar ze ook werkelijk gebruikte om bijvoorbeeld 'frakese' Koerden af te slachten (1988, Halabja).

Niemand (behalve het 'beest van Bagdad') weet met zekerheid wat momenteel het werkelijke potentieel is van Irak. Men vertelt ons dat tweehonderd ton VX genoeg is om zes miljard mensen af te slachten. Dat kan wel juist zijn indien deze chemische component intact zou worden toegediend, maar dat is zo goed als uitgesloten. Gas verspreidt zich in de atmosfeer (tweede hoofdwet van de termodinamika) en wordt dan geleidelijk aan afgebroken. Bovendien beschikt (volgens het Internationaal Instituut voor Strategische Studies) Irak niet over de raketten om chemische wapens met een minimum aan efficiëntie te gebruiken, in tegenstelling tot de VS. Anthrax daarentegen is een bacteriële ziekte die vooral bij koeien en schapen kan voorkomen. Dit biologisch wapen is effectief indien aanwezig in de droge (poeder)vorm. Irak bezit anthrax in de (minder gevaarlijke) vloeibare vorm. Opnieuw in tegenstelling tot de VS, beschikt Irak niet over gesofisticeerde raketten en 'aerosoltechnieken' die noodzakelijk zijn om anthrax efficiënt te gebruiken. Het idee dat bijvoorbeeld Engeland bedreigd zou worden is daarom ridikula, vermits Irak nog nooit een wapen bezeten heeft dat verder kan reiken dan pakweg vijfhonderd kilometer.

Tijdens de laatste Golfoorlog deden geruchten de ronde in westerse kranten dat geheime agenten van Saddam drinkwaterbassins zouden intoksikeren. Ook dit is een mite, in tegenstelling tot wat Koen Moens beweert in Veto. Drinkwater wordt voorafgaandelijk gedesinfekteerd met zware chemikaliën die zelfs de meest stabiele biologische wapens grotendeels zouden vernietigen. Bovendien zou de verdundingsfactor alleen al wonderen doen, tenzij natuurlijk een aantal hektoliter wordt ingezet.

Wil dit dan zeggen dat er niets moet gebeuren? Natuurlijk niet. Hier sluit ik me wel aan bij Koen Moens. Een ontwapeningskonferentie in het Midden-Oosten is dringend nodig. De westerse troepen moeten volledig teruggetrokken worden uit de Golf. De boycot tegen Irak moet beëindigd worden. Verder moet de strijd van het Iraakse (en Koerdische) volk gesteund worden om het mensonterende Ba'ath regime in Irak omver te werpen.

Peter Tom Jones (SJW), Assistent toegepaste wetenschappen

VAO

Bart Eeckhout mag in ieder geval hopen dat ik zijn Veto nauwkeuriger lees dan hij mijn vrije tribune. In zijn reactie in 'Alles moet weg' legt hij mij redeneringen in de mond die er niet stonden. Een redenering die even tipisch als oneerlijk is, en die perfect past in het dual links-rechts denken waar we met het CPV nu niet komaf mee willen maken. Had Eeckhout Veto 20 gelezen dan had hij daar overigens wel een intelligente kritiek van mijn jaargenoot Rob gevonden.

Zo scheert Eeckhout zonder verpinken mijn voorstel voor de VAO's over dezelfde kam als het gehele Amerikaans onderwijsstelsel. Mijn opmerking dat mijn voorstel niet gold voor de universitaire basisopleidingen (laar staan voor het middelbaar onderwijs) was wellicht te genuanceerd om begrepen te worden. Dat ik ook benadrukte dat er als alternatief door de universiteit in lenings- of garantiestystemen kon voorzien worden, is Eeckhout blijkbaar ook niet opgevallen. Mijn verwijt van 'korporatisme' was geen kritiek op het idealisme van de studentenbeweging, maar wel op het aangrijpen van de dreiging meer te moeten betalen om zo de studenten weer eens op straat te krijgen en daarmee de machtspositie van de studentenbeweging te versterken. Als klap op de vuurpijl haalt Eeckhout op het einde van zijn tribune het 'stapelrijke tweedehandse liberale principes' nog eens boven. Wel, ik denk dat Eeckhout en ik het inderdaad grondig oneens zijn, maar niet op de links-rechts breuklijn zoals hij (gemakkelijkheids)halve voorstelt. Onze breuklijn is er een tussen modern en klassiek, met andere woorden tussen diegenen die iedere politieke stellingname nog steeds in links-rechts termen wil zien en diegenen die het politieke debat iets genuanceerder willen voeren. Eeckhout weigert blijkbaar te aanvaarden dat er buiten klassiek links nog een sociale politiek mogelijk is. Het is mijn overtuiging dat er wel degelijk een derde weg tussen links en rechts is. Met Anthony Giddens's woorden gezegd: "The new left continues to draw inspirations from left values, but accepts that socialism is dead as a theory of economic management and as an interpretation of history". In de volksmond van Veto heet dat dan waarschijnlijk: "Fucking the system from within". Mind the difference.

Jan Cornillie, Centrum voor Politieke Vernieuwing, Enige kandidatuur economische wetenschappen

Fak L&W

Ik ben gisteren, 19 februari, getuige geweest van een voorvalletje, en ik weet niet of ik nu moet lachen of huilen. Hoewel dat niet mijn gewoonte is, was ik gisteren iets na middernacht verzeild geraakt in de L&W-bar. Een aangenaam lokaal dacht ik, en ik had me bijna voorgenomen daar meer binnen te springen toen het volgende gebeurde. Een groepje van een stuk of vijf personen komt de bar binnen. Op zich is dat het vermelden niet waard, ware het

Bloedserius: The Sequel

Door het jaar heen kent de Bloedbank van het Rode Kruis een aantal depressies. Naar jaarlijkse gewoonte wordt één van deze putten grotendeels gevuld door een 'Bloedserius'aktie in november. Waar men in november vooral de angst voor de prik wil verminderen, wil Bloedserius met haar voorjaarsaktie eerder aan een soort van klantbinding doen. Studenten en personeel worden op deze manier aangespoord om regelmatig de onderarm en een beetje tijd vrij te maken voor een bloedgift. De trouwe bloedgevers zijn noodzakelijk voor het op peil houden van de bloedvoorraden.

Vanaf 2 maart tot 1 april speelt 'Bloedserius: The Sequel' zich af, verspreid over IJzerlee en de Leuvense Binnenstad. De organisatoren — een symbiose van landbouw- en geneeskundestudenten — beloven alvast plechtig een leuk, symbolisch geschenkje met teemaatje op de afsluitdag op 1 april.

Hieronder vind je een lijst met de data en lokaties van de bloedafnames.

maandag 2 maart, 10-15u, *College de Valk*

dinsdag 10 maart, 11-14u, *Centraal Magazijn, de Groylaan (Arenberg II)*

woensdag 18 maart, 11-15u, *Arenberg I*

maandag 23 maart, 10-15u, *Letturen & Wijsbegeerte*

donderdag 26 maart, 10-14u, *Geesthuisberg*

woensdag 1 april, 11-14u, *Arenberg III (Geleestijnenlaan 200) blok 5*

Op elke plaats zal duidelijk aangegeven zijn in welk lokaal de bloedafnames zijn. Ook buiten de Bloedserius-aktie kan je bloed of plasma geven in het Leuvense Bloedtransfusie Centrum in de Onze Lieve Vrouwestraat 42 in Leuven (Tel. 21.01.11).

(lv)

niet dat drie van deze mensen een vreemdsoortige muts op hadden. Even rondvragen en wat aandachtig toehoren leerde mij dat het ging om Waalse studenten die blijkbaar lid waren van een club. Wat die kerels in Leuven kwamen doen weet ik niet, want ik kreeg ook niet de kans om daar achter te komen. Een persoon aan de bar, vlak naast mij, riep de twee tappers bij zich en zei hen vlakaf dat ze 'die met hun petten' geen bier meer mochten geven, waarop hij de bar verliet. Even later vertrokken de drooggelegde heren en omdat ik, in tegenstelling tot die vijf denk ik, wel genoeg begon op te hebben, vertrok ik ook. Je geloof nooit wat er buiten te zien was: twee politiekombi's stonden aan de L&W-deur. De 'man van aan de toeg' had blijkbaar de politie gebeld en hen bij aankomst op de vijf vertrekkenden gewezen. Hij keek goedkeurend toe hoe de agenten de vijf aanspraken. Ik glipte ook naar buiten. Nooit heb ik een agent in Leuven tegenover studenten zo zijn best horen doen, in het Frans dan nog, om zich te verontschuldigen voor de spijtige manier waarop de vijf in Leuven ontvangen werden. Hij zei verder dat hen niets te verwijten viel, en dat L&W nu eenmaal een moeilijke kroeg is, en dat ze zich maar verder moesten amuseren in de andere etablissementen die Leuven rijk is. De omgekeerde wereld, dacht ik: een vriendelijke politie en een ongeestige, bevooroordeelde L&W! Mijn vertrouwen in de overheid is hersteld, maar in de L&W-leiding ben ik diep teleurgesteld. Ik denk zelfs dat het KVHV, nu niet bepaald een broeinest van tolerantie en Waals-gezindheid, meer fatsoen zou hebben getoond. En — los van dat Waals-zijn — mensen weigeren enkel en alleen omdat ze lid zijn van een club, dat is toch al te gek: ik waande me in het stamkafee van het

Vlaams Blok in Antwerpen, en niet langer in een kafee waar universitair geschoolde mensen aanwezig zijn. Is dit het enige waartoe een denkend mens in staat is? Arm, arm L&W.

Steven Janssen

kolofon

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
Tel 016/22 44 38
Fax 016/22 01 03

Jaargang 24
Nummer 22
2 maart 1998

Ver. uitg.: Bart Eeckhout
Hoofdredaktie: Raf Gerits
Redaktiesekretaris: Bart Eeckhout

Redaktie: Kristof Daniels, Benny Debruyne, Hans Declercq, Joost Helsen, Jeroen Lissens, Sofie Ouyerstijns

Doka: Bart Andries, Dirk Bernard, Joost Helsen, Jeroen Lissens, Ivan Put

Medewerkers: Tom Aernouts, Katrien Darras, Filip De Keukeleere, Martijn Graumans, Veronique Patteeuw, Herman Pauwels, Jeroen Peeters, Luk Vandenberghe, Bert Vandebussche, Nathalie Vermisse

Layout en vormgeving: Bart Andries, Dirk Bernard, Kristof Daniels, Katrien Darras, Benny Debruyne, Hans Declercq, Filip De Keukeleere, Bart Eeckhout, Raf Gerits, Martijn Graumans, Joris Janssens, Jeroen Lissens, Veronique Patteeuw, Ivan Put, Hans Vandenebeele, Eva Wittocx

DTP: Filip De Keukeleere, Hans Vandenebeele, Eva Wittocx

Spelling: Bart Eeckhout, Filip De Keukeleere

Eindredaktie: Bart Eeckhout, Jeroen Lissens en Veronique Patteeuw

Internet-Veto:
<http://www.veto.student.kuleuven.ac.be>
e-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit
Atlas Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij: Artoos (Kampenhout)
Opplage: 9000 eksemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162

Abonnementen
Studenten: 250fr; niet-studenten: 350fr; buitenland: 700fr; steun vanaf 1000fr; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Redaktievergadering
ieder vrijdagnamiddag om 16.00 u

berichten

Les Indes Galantes

In samenwerking met kenners van de Franse barokmuziek en de jongerenvereniging van de Vlaamse Opera organiseren de studenten musikologie dit jaar op zeven maart een heuse barok-dag, met een aantal workshops die de verschillende aspecten van barokopera benaderen. Het resultaat wordt, samen met theaterfragmenten uit Shakespeare's *Midzomernachtsdroom* in een scenische opvoering voorgesteld op elf maart om 20.30 u in de grote aula van het MTC. De toegang is gratis. Meer info bij Tom Janssens op tel. 23.68.49

Dichter, muzikant, waarder

Zingende of schrijvende dilettanten die zich in min of meerdere mate in een van bovenvermelde categorieën herkennen worden aangeraden hun literaire en/of muzikale faeces op te houden tot negen maart. Als dat lukt, kan een vrij podium misschien verlichting brengen: vanaf half negen gratis

laxativa en professionele hulp in de fakulteit psychologie.

Kringraad zoekt twee vrijgestelden

De vrijgestelden zijn halftijds betaalde werkkrachten die de werking van Kringraad administratief en inhoudelijk ondersteunen. Konkreet betekent dit dat de vrijgestelden de permanente verzorging op kantoor, de verslagen van de vergadering maken, redigeren, vermenigvuldigen en verspreiden en de uitgaveverzoeken van het jaarverslag, het kringvadecum, de kringfiches en het 'Vadecum voor Studenten in Leuven'. In de mate van het mogelijke bereiden ze dossiers voor en ondersteunen ze de werking van de werkgroepen. De vrijgestelden zijn verantwoordelijk voor de subsidiëeringsmechanismen van kringen en erkende vrije verenigingen. Gemotiveerde kandidaturen met cv worden voor woensdag, 18.00 u verwacht op Kringraad, 's Meiersstraat 5.

zoekertjes

✓ Katechitika verkoopt 20 kaarten in 1ste categorie voor 'Quatuor Nr. 4', een choreografie van Anne Teresa De Keersmaeker en 'De burcht van Blauwbaard' een opera van Béla Bartók in een regio van Anne Teresa De Keersmaeker. Dit op donderdag 5 maart om 20u in de Muntscouwburg van Brussel. Kaarten kosten slechts 1250 fr. i.p.v. 3100 fr. Info: 016/226314. Snel reageren a.u.b. het gaat om de beste plaatsen.
 ✓ Charlotte wordt eindelijk dik.
 ✓ Het Mira-keel gaat niet verder als "to leer"?
 ✓ Wie was die koddige knuffelbeer die wij (twee toch niet onknappe jongedames) vorige week in de fakbar van VTK hebben zien zitten (zuipen). Je bent heel erg aantrekkelijk en sexy en heet Bombo of bommie of zoiets (of was het nu bommier). We hopen je weldra tussen onze lakens te mogen verwennen (iemand vertelde ons dat je wel into plassex bent), Jolande en Mariane
 ✓ Schrijf a.u.b. geen dt-fouten meer. Anders staan bepaalde, voorlopig nog onschuldigen onder verdenking. Bij wie moet Mira die bak eigenlijk komen halen? Een stevige biokotter.
 ✓ Karen en jenever, gaat dat samen? En wat met Mia?
 ✓ Els, die avond... Samen naar het scherm staren, het muisje beroeren... Het was geweldig! Je was nog lekkerder dan wit brood met mosterd!
 ✓ Bijna-Cleopatra verdient 10 zweepslagen: op 15 maart geen MSO-vergadering!
 ✓ De trauk met de buschaffeurs werkt dus niet op de trein...
 ✓ Alleen Elvis blijft bestaan...
 ✓ Nothing in this wide Universe I call. / Save thou, my Rose : in it thou art my All.

✓ Limburgse zwartharige Pol&Soc studentinetjes kunnen verdorie enorm fel en mooi zijn. IR@Nsw36
 ✓ Am I lost in your backyard?
 ✓ Urenlang praten in een andere taal...
 ✓ Naast de Iraanse amassade in Bern is er per toeval ook een tuinkabouterwinkel. U moest eens weten wat er dus werkelijk gebeurde...
 ✓ Bong, pal!, this Tuesday: 'Drunk Thursday: The Sequel.' Try to get K. along...
 ✓ It's all about the Benjamins!!
 ✓ Schumacher, zwanzig Sekunden vor.
 ✓ Torry gaat de Jin doen!!
 ✓ IVB, wie doet er mee?
 ✓ P.J.D. Waar is Virg.???
 ✓ Lief KN....-Ti, eindelijk een weekendje weg!
 ✓ Cleopatra ziet en soigneert haar nijpaardjes op een andere datum.
 ✓ Lieslot is op zoek naar een opticien voor sterkere brilglazen.
 ✓ Titten, zijt ge zo wanhopig op zoek dat ge der andere mensen mee lastigvalt??
 ✓ Liefste S in de nacht van 23 op 24 februari leerde ik je kennen. Ik laat je nooit meer gaan!
 ✓ Persoon met gezinswaven zoekt: M/V, -35jaar, niet onknappe pantoffelheldin met gezinsplannen. Maak u kenbaar door het

gebruik van een LapTop.
 ✓ Eefje, ik zie u zo gere
 ✓ Goed zo Kelly en Koen... Goed zo Domi en Sandra. Gelieve de perma te sparen. IVB en De Koppels
 ✓ Ithaka is geen kunstparcours, maar gewoon een parcours van slechte designers en/of mensen die op commando een bepaald produkt afleveren (een nieuwe markt?)
 ✓ Gevonden op de Lissi-fuif: zwart leren sleutelhanger met een hele hoop ... Jawel ... sleutels. Als je het nummer kent dat aan één van die sleutels hangt maak je wel een kansje.
 ✓ Veto's zoekertjes: moederschoot voor gesjeesde en gefrustreerde pseudo-artisten die niet tegen hun verlies kunnen.
 ✓ Hiermee wens ik de aanhang (donkerharige,krullende passievruchtende tweede licentie rechten drinkende studentente uit mm) maar ook de roodharige kir drinkende drinkende tweede licentie rechten studente veel succes op het antwoorden van mijn vragen omtrent hun overdonderende slides tijdens hun presentatie van seminarie woensdagavond om 18 u in de nieuwe valk
 ✓ Kris Roselle tikt je thesis of paper. Info: Hof

Ter Bekelaan 12, 3020 Winksele. Tel: 016/20.70.77.
 ✓ Help! Ik zoek heel veel informatie over Herbert Ponting: hij was een fotograaf die meereisde met kapitein Scott op de Terra Nova op een ekspeditie naar de Zuidpool. Spijtig genoeg vind ik niets over deze k***t, dus ik ben genoodzaakt deze rubriek te gebruiken waarvoor hij feitelijk hoort. Dankuwel bij voorbaat ie-meel: els.meyvaert@student.kuleuven.ac.be
 ✓ Tomorrow in the papers: A-team gesignaleerd op skipste te F. Vrouwen eerst, geen kinderen. B.A.
 %Nieuw!! Nu is er klaarblijkelijk een hybride vorm van de hotgeit: de grijsgeit!
 ✓ Jetzt moes es gut gehen. Dank u Bart van Veto.
 ✓ Ekonomika zoekt vrijwilligers om zich te vertegenwoordigen op A.V.'s
 ✓ Lieve skiërtjes, pas op voor het gele gevaar! The A-team Rules without REGULATIONS. b.a.
 ✓ IVB, weg ermeel! De Koppels
 ✓ gezocht: een lief lief lief!
 ✓ Groetjes voor mijne prof van Duits.

JO MEUWISSEN
 Alle verhuur
 Video-, klank- en lichtmateriaal
 Videoschermen tot 4 m
DISCOBAR EN CD'S
 met of zonder D.J.
KARAOKE (1.500 titels)
016/201.301

LEGO COPY WIE VAN DE DRIE??

Tiensestraat 118 Tel: 23.70.30 Ma.-Do. 9 - 22u. Vr. 9 - 20u. Zat. 10 - 17u.	Tiensestraat 88 Tel: 23.70.02 Ma.-Vr. 9 - 19u.	Naamsestraat 115 Tel: 23.70.08 Ma.-Vr. 9 - 19u. Zat. 10 - 17u.
---	--	---

aangepaste uren tijdens KUL vakantieperiodes

agenda & ad valvas

DOOR MARTIJN GRAUMANS EN NATHALIE VERNIMME

DINSDAG
 13.00 u **KONSERT** Groot klarinetensemble Lemmensinstituut olv Greet Severens, in UZ Gasthuisberg, Herestraat 49.
 20.00 u **DEBAT** thema-avond: 'De groen-witte beweging' met Jos Geysels, in CDS-lokaal, Justus Lipsiusstraat 30, toeg. gratis, org. CDS.
 20.00 u **KWIS** Grote voetbalkwis, in Patapouff, toeg. 100.
 20.30 u **TEATER** Independance speelt 'De Pijn', de afstudeerproductie van Chris Tieleman, een monoloog van Marguerite Duras, in Vlammingenstraat 83, toeg. 200/350, org. Stuc.

WOENSDAG
 13.00 u **DEBAT** een heus debat over kunst in de stad tussen Jan Hoet en Louis Tobback als voorproefje op Ithaka in het kader van een Uur Cultuur, in PDS, toeg. gratis, org. Uur Cultuur.
 17.00 u **TEATER** Inez Dirksen, 'Mijn moeder en ander gespuis', in 't Wagehuys, org. KC Leuven
 20.00 u **VORMING** 'Ik was in het nieuwe Congo': reisverslag over het nieuwe Congo met dia's. Een verhaal van Martine, Alexa, Johan en Miché over de hoop, de trots en de moeilijkheden van de Congolezen. (deel 4 van de Congo-cyclus), in videozaal Pangaea, org. Anti-Imperialistische Bond Leuven.

DONDERDAG
 13.00 u **KUNSTPARCOURS** Ithaka retour: performance, receptie en kunstparcours in en om het St.-Maartensdal van 14.00 tot 23.00 u., toeg. gratis, org. Kultuurraad.
 20.00 u **KONSERT** Kamerkoor en Ensemble Oude Muziek Lemmensinstituut onder leiding van Erik Van Nevel brengen Engelse muziek uit de 16de en 17de eeuw met andere andere werk van W. Byrd, H. Purcell, Th. Vautour en anderen, in Lemmensinstituut, org. Lemmensinstituut.
 20.15 u **KONSERT** Frank Boeiens: 'Vaderland', in de Stadschouwburg, org. KC Leuven.

VRIJDAG
 20.00 u **LEZING** Broederlijk Delen stelt het politiek eisenplatform van de campagne

'Vrouwen troef!' voor: Europarlementslid Magda Aevoet reageert, in Jan Staasstraat 2, toeg. gratis, org. Werkgroep Broederlijk Delen Universitaire Parochie.

ZATERDAG
 20.00 u **TEATER** 'John Gabriël Borkman' van Hendrik Ibsen door het Ro Theater, met inleiding om 19.00 u, in Stadschouwburg, toeg. 150/500, org. KC Leuven.
 20.00 u **TEATER** Toneelkring Excelsior brengt

Alfa
 • 02/03 om 20.00 u: Thema-avond over vroegkristelijke archeologie, in de Fakbar, toeg. gratis. • 04/03 om 20.00 u: Sagalassos-lesing door professor M. Waelkens, in PDS, toeg. gratis. • 05/03 om 20.00 u: Lezing over de opgravingen in Orobona door F. Hilgert, in MSI 00.20, toeg. gratis.

Crimen
 • 03/03 voetbal : kandidaturen tegen licenties, in sportkot, toeg. gratis. • 03/03 om 16.00 u: vergadering BWO. • 04/03 kaas- en wijn-avond, in Patapouff.

Germania
 • 04/03 om 19.30 u: 'punk is still alive', in Fak Letteren. • 04/03 om 20.00 u: Film 'Men in black', in MSI 03.18. • 05/03 Vrij podium, in Perma Germania, toeg. gratis. • 06/03 om 14.00 u: Afternoon met DJ Boenk alias Schumacher, in Fak Letteren, toeg. gratis.

Historia
 • 03/03 om 20.00 u: gratis film, in MSI 03.18, toeg. gratis. • 04/03 om 20.00 u: kantus, in Ambiorix.

Katechitika
 • 04/03 om 20.00 u: debat: 'godsdienst als keuzevak?' met als sprekers prof. B. Roebbens, prof. H. Lombaerts, S. Van Den Bossche; over de plaats van godsdienstonderwijs op de

'Geen Requiem' van Roger Vervaeet en Dirk Bracke in een regio van Karel Struyven, in Zaal Ons Huis, Goudsbloemstraat 28, toeg. 180, org. Toneelkring Excelsior.

ZONDAG
 11.00 u **KONSERT** Arco Baleno Ensemble olv Albert Roussel, in kapel Romaanse Poort, org. KC Leuven.
 20.30 u **KONSERT** Freejazz van de trio's Gaz en/versus Gomaja: van bijna-niet-geluid tot

secundaire school, in MTC 02.07, toeg. gratis. • 05/03 St. Thomasfeest met buffet, in Hallen.

Klio
 • 02/03 om 12.00 u: Boterhammen in de Fak, Zappa-matinee en spelletjesnamiddag, in Fak Letteren, toeg. gratis. • 05/03 om 22.00 u: feestje op de perma, in Perma Klio. • 09/03 om 19.30 u: Reggae-night, in Fak Letteren, toeg. gratis.

LBK
 • 04/03 om 19.30 u: Panelgesprek 'Global Change' (over broeikas effect) met als sprekers: Oscar Vanderborcht (IGBP); Raoul Weiler (KUL); Koen Smekens (VITO), Aviel Verbruggen (UFSIA, STEM) en Jan Peeters (Staatssecretaris voor leefmilieu); Guy Van Den Broek is moderator, in Aula Zeger Van Hee (Oude Valk, Tiensestraat 41); lokaalwijziging, toeg. gratis. • 07/03 Ouder-studentdag.

Medica
 • 05/03 om 21.00 u: 'Tropical night', in Doc's, toeg. gratis.

Medisoc
 • 03/03 om 20.00 u: Medisoc Vergadering, in AZH, toeg. gratis. • 03/03 om 22.00 u: vogelpiktormooi, in Wink, toeg. gratis.

Merkator
 • 04/03 om 20.00 u: Hollandse Avond, in

Ianfresk gebulder, in Stuczaal, toeg. 200/350, org. Stuc.
 22.00 u **KONSERT** Jazz op zondag: wisselende jazzformaties spelen in de Stucbar na de vertoning van de New Harvestfilm, in Stucbar, toeg. gratis, org. Stuc.
 22.30 u **FILM** In de reeks New Harvest: de Tsjechische fillem 'Marian' van Peter Vaclav; zie ook artikel in Veto, in Stuczaal, toeg. 100/175, org. Stuc.

NFK
 • 03/03 om 13.00 u: Rammstein-broodmaaltijd, in Stud. L., toeg. gratis. • 03/03 om 21.00 u: Film, in MSI 00.28, toeg. gratis. • 04/03 voetbal tegen biertuin. • 05/03 Eucharistie Leo XIII + lezing Roelants (HIW) + receptie + feestje in de biertuin, toeg. gratis.

Psychologie
 • 04/03 om 20.00 u: kringvergadering, in PSI 03.01, toeg. gratis. • 06/03 om 22.00 u: gala-bal, in zaal Metropol.

VRG
 • 03/03 Revu, in Minnepoort. • 04/03 Revue, in Minnepoort. • 06/03 om 19.00 u: Galabal met busdienst (vertrek 19.00 u op Fochplein), in De Waterhoek (Geetbets). • 09/03 Proms, in Sporthal De Naeyer.

VTK
 • 02/03 om 11.30 u: Broodjes in het Theokot, in Theokot. • 04/03 om 21.30 u: Keltische avond, in 't Elixer.

WINA
 • 05/03 Lentekonsert en uitreiking van de gouden krijjes, in PDS.

Worden de tweede VRG-Ekonomika Proms de laatste?

"Night of the Proms? Uitverkoop"

Ivan kindsbeen af organiseert Pieter Leenknecht muziekavonden en concerten. Samen met oude Kulak-getrouwden die hun weg vonden in de presidia van VRG en Ekonomika, zocht hij ook in Leuven een ploeg samen die vorig jaar deze studentenstad haar eerste Proms schonk. Het werd een daverend succes, mee door de gastrollen van Tom Barman (dEUS) en Stef Kamil Carlens (Zita Swoon), die gesteund door een volledig symfonisch studentenorkest hun jonge klaskiekers in een nieuw kleedje staken. Voor de tweede editie van volgende week maandag werden Luc De Vos, Bea Van der Maat en Thé Lau gestrikt voor een symfonisch optreden. Dirigent Leenknecht legt samen met zijn trouwe travant Kristof Schuermans uit wat de Leuvense Proms in hun ogen zo uniek maakt.

Pieter Leenknecht: «Er is een groot verschil tussen onze Proms en de echte 'Night of the Proms' in Antwerpen. Maar het principe blijft wel hetzelfde. Ook bij ons wordt een symfonisch orkest ingezet voor muziek die daar in feite niet voor gemaakt is. Op de intermezzi na brengen wij wel enkel popmuziek. Als je klassieke muziek programmeert, waag je je op glad ijs. Met alle respect voor het Universitair Symfonisch Orkest, maar als je naar een concert van hen gaat kijken, dan merk je dat bepaalde stukken boven hun petje gaan. Bovendien zijn er al zoveel 'gewone' klassieke symfonische concerten. Daar hebben wij niets aan toe te voegen. Wel leek ons de symfonische uitvoering van meer alternatieve popsongs een interessant experiment. In hoeverre kun je de chaos van dEUS of Zita Swoon vertalen in een symfonische uitvoering, waarbij iedereen in principe een partituur volgt?»

Veto: *Hinken jullie niet teveel op twee gedachten? Enerzijds zijn de Proms een massaspectakel bij uitstek, anderzijds letten jullie enorm op jullie artistieke integriteit.*

Kristof Schuermans: «Het is telkens dansen op een slappe koord. Bij onze adverteerders proberen we de Proms te verkopen als massa-event, maar in de muziekkeuze bewaren we toch genoeg ruimte voor de alternatieve genres. We hadden na het succes van vorig jaar op veilig kunnen spelen en enkel populaire nummers kunnen selecteren. Maar dan is de lol eraf. We willen zoveel mogelijk mensen bereiken, maar als we daar plat kommersieel voor moeten gaan, dan hoeft het niet meer. De Night of the Proms kiest daar wel voor. Als je zestigduizend man wil aantrekken moet je wel plat gaan. Maar in onze ogen is dat uitverkoop.»

Suds & Soda

Veto: *Hoe stellen jullie het programma samen?*
Pieter: «Naast het dirigeren schrijf ik ook de partituren uit en de arrangementen. Dat is een bijzonder zware klus, maar vooral telkens weer een enorme uitdaging. Of ik een nummer interessant vind of niet om symfonisch te bewerken blijft dan ook het keuzecriterium bij uitstek. We proberen daarbij zo breed mogelijk te gaan in de keuze uit de popmuziek, net omdat de klassieke muziek al bij voorbaat afvalt. We zoeken de grens op van de symfonische rock, de ironie is nooit veraf. Als je 'Suds & Soda' speelt met een symfonisch orkest moet je jezelf niet te serieus nemen. Het is niet onze bedoeling om daarmee verder te gaan of om er geld uit te slaan. We kunnen ons dus wel iets permitteren. Dit jaar werd er gekozen voor heel wat discomuziek. Die muziek spreekt zowieso meer mensen aan, maar

toch proberen we ook daar een *arty draai* aan te geven.»

Veto: *Er was vorig jaar sprake van een opname met Stef Kamil Carlens. Is daar nog iets van in huis gekomen?*

Pieter: «Die plannen waren er wel, maar Stef Kamil heeft niet echt veel voeling met het studentenleven, zo bleek, want de opnameperiode die hij voorstelde viel midden in de eksamens. (Imiteer Carlens) 'Juunie zou ideaal zijn voor me. Of ten ooguustus, dan zie je waa oek nog ien de stuudio.' Terwijl wij ten vroegste in oktober weer het orkest konden samenkrigen, maar op dat moment had hij al tien andere projecten in zijn hoofd.»

Veto: *Hoe kiezen jullie de gastartiesten?*

graag bij, maar dan moet je die speciaal vanuit de VSA laten overkomen en dat lag niet binnen onze mogelijkheden. We hebben hem wel op video, we zullen wel zien wat dat geeft. Het wordt een verrassing, vooral voor onszelf, want wij hebben de video zelf nog niet gezien.»

Veto: *Met welke musici willen jullie samen werken in de beste van alle werelden?*

Pieter: «Massive Attack en Madonna»

Kristof: «Massive Attack en Stef Kamil Carlens.»

Pieter: «Als ik een partituur uitschrijf, beweeg ik me tussen twee polen. Aan de ene kant heb je George Martin, de legendarische Beatlesproducer: hypertraditioneel, maar ook erg vol en rijk van klank. Luister

(foto Jozef Helema)

Kristof: «Meestal is het Pieter die een aantal nummers vooropstelt die hij graag zou arrangeren en daar zoeken we dan de gepaste artiesten bij. Ook dit jaar hebben we met Luc De Vos en Bea Van der Maat twee artiesten waarvan we enkele nummers geprogrammeerd hadden. We proberen de gasten ook telkens te overhalen om andere dan hun eigen nummers te kiezen. Vorig jaar hebben we Stef Kamil zeker gekregen om 'A Day in the Life' te coveren, en dit jaar zal Luc De Vos zich ook van een andere kant laten zien. Tine Reymer (Flowers for Breakfast) sluit dan weer het best aan bij wat we vorig jaar gedaan hebben. Over Thé Lau van The Scene bestond er meer discussie. We wilden zoveel mogelijk mensen aantrekken voor de 'Proms'. Niet uit kommersiële overwegingen, maar omdat we geloven in de waarde van ons project. Maar dan moet je wel een affiche hebben die een breed publiek trekt en dus vonden we dat er nog een naam bij moest komen. Dat is dan Thé Lau geworden. We wilden Greg Dulli van de 'Afgan Whigs' er ook

naar 'Eleonore Rigby'. Je hoort een strijkkwartet maar dat speelt vier volwaardige muzieklijnen. Dat is bijna Bach. Anderzijds richt ik me op Massive Attack, die compleet het tegenovergestelde doen. Dat is de absolute reductie. Eigenlijk hebben wij het masochistische streefdoel om een plaatversie op het podium te brengen. Ik beschouw mezelf meer als producer dan als dirigent. Als je naar een optreden van Gorki gaat, hoor je één band en één klank. Maar als je hun verschillende platen naast elkaar legt, is er wel een grote diversiteit. Die variatie boeit mij meer dan de eenheid van een live-optreden.»

Stoelen

Kristof: «Erg belangrijk voor ons is het geluid. Na lang zoeken naar een geschikte zaal zijn we nu uiteindelijk in de sporthal De Nayer terechtgekomen. We moeten daar alles zelf meebrengen: stoelen, podium... maar dat kan ons niet schelen, als het geluid maar goed zit. We beginnen al twee

dagen op voorhand de PA op te stellen, zodat we heel wat tijd in de soundcheck kunnen steken. Vorig jaar kwam de geluidsbalans pas in orde na de pauze. Naar het schijnt toch, want zelf hebben we het nooit gehoord. Door een foute afstelling is de opname van vorig jaar volledig in de soep gedraaid.»

Pieter: «Dat was voor mij een extra motivatie om dit jaar een tweede editie te organiseren. We hebben even hard als vorig jaar gewerkt om de nummers op punt te stellen en daarbij willen we nu meer aandacht besteden aan de geluidstechniek. Hopelijk kunnen we dit keer achteraf wel nog eens luisteren naar onze prestaties.»

Supermarkt

Veto: *Hoe stellen jullie het orkest samen?*

Pieter: «We verspreiden een brochure in het begin van het jaar met een oproep die vooral gericht is aan blazers en strijkers en in tweede instantie perkussionisten. Een gitarist vind je allicht wel, dus dat is geen probleem. Wie mee wil doen, komt gewoon naar de eerste repetitie en dan zien we wel waar we uitkomen. De problemen beginnen pas als je achttien dwarsfluitisten en zeven klarinetten in je rangen krijgt. We dachten dat er door een 'natuurlijke selectie' wel een paar zouden wegvallen, maar dat lukte niet echt. Van de achttien dwarsfluiten kwamen er telkens maar een stuk of tien opdagen, maar wel telkens tien andere. Dat is erg lastig spelen, want uiteindelijk kreeg je meer een supermarkt dan een samenhangend orkest. In januari zijn we dan toch maar tot een selectie overgegaan.»

«Ons orkest is samengesteld uit studenten van de meest uiteenlopende faculteiten. Dat maakt het tot één van de meest interfacultaire evenementen in Leuven. Vandaar dat we zo ontgoocheld waren toen we vorig jaar geen subsidies kregen van de Kultuurkommissie van de KU Leuven, omdat ons project zo gezegd niet 'kringoverschrijdend' genoeg was. Toen ik dat te horen kreeg, ben ik in een vreselijke *colère* geschoten en heb ik een lijstje doorgespeeld aan de commissie met de studieachtergrond van onze orkestleden. Mijn gevoel is dat die eerbiedwaardige grijze heren van de Kultuurkommissie niet overweg kunnen met de vaststelling dat popmuziek ook cultuur is. We hopen nu dat de positieve perskritieken die we vorig jaar gehaald hebben de commissie voor dit jaar wel over de streep kunnen trekken.»

Veto: *Is dit de geboorte van een nieuwe studentenklaskieker?*

Pieter: «Wat mij betreft niet. Als ik maandagavond van het podium stap, leg ik wellicht voorgoed het dirigentstokje neer. Op de duur wordt het een echt labouur en ga je voor jezelf steeds hogere eisen stellen, terwijl het eigenlijk toch gewoon een hobby is. We hebben de grenzen van het genre verkend en de vrees bestaat dat wat er nu nog komt niet meer kan zijn dan het uitmelken van dezelfde ideeën.»

Kristof: «Ik stop er ook mee. De Proms zijn eigenlijk toch het geesteskind van Pieter en als hij stopt heeft het voor mij ook geen zin meer. Het is mooi geweest. Maar we moeten daar ook niet te pretentieus in zijn. Er zijn hier in Leuven nog wel een paar gekken te vinden die zo iets kunnen opzetten. Daarbij is de Proms niet het werk van ons tweeën alleen. Er zit een fantastisch team achter, en misschien wil iemand er nog wel mee doorgaan.»

Pieter: «Als er iemand de Proms verder zet, zou ik het erg leuk vinden als men af en toe nog eens contact met ons opneemt voor wat advies of zo. Of dat men op zijn minst de huidige koers probeert aan te houden. Niet dat wij hier een mijlpaal in de muziekgeschiedenis hebben neergespoet, maar toch hebben wij een vrij duidelijk concept ontwikkeld. Het zou jammer zijn mocht dat verloren gaan in een louter massagebeuren»

**Bart Eeckhout
Stefan Huber**

De VRG-Ekonomika Proms vinden plaats op maandag 9 maart in Sporthal De Nayer (Sportkot).